

Fiyatı 250 kuruş

EKONOMİ

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

CUMARTESİ 8 Temmuz 1978

ADRES:
İstanbul: Yerebatan Caddesi Taşsavaklar Sok. No 5 Cağaloğlu
Ankara: İzmir Caddesi No 20/27 Kızılay

TELEFONLAR:
İstanbul: 27 77 12 • 27 69 09
Ankara: 17 65 36 • 18 36 88

Yıl 5 Sayı 1825

ECEVİT

"Türkiye ile Sovyetler arasında yeni çığırlar, yeni ufuklar açıldı,,

★ SOVYETLER BİRLİĞİ GEZİSİ İLE İLGİLİ İZLENİMLERİNİ TASS AJANSI MUHABİRİNE ANLATAN BAŞBAKAN ECEVİT «İKİ ÜLKE ARASINDA İMZALANAN SİYASİ BELGE ŞİMDİDEN OLUMLU VE SOMUT SONUÇLAR VERMEYE BAŞLADI» DEDİ

Başbakan Bülent Ecevit, kendisiyle özel bir görüşme yapan TASS Ajansı muhabirine Sovyetler Birliği gezisi ile ilgili izlenimlerini anlatmıştır. Ecevit, gezisi sırasında imzalanan Siyasi Belge'nin şimdiden olumlu ve somut sonuçlarını vermeye başladığını belirtmiş ve iki ülke arasında yeni çığırlar, yeni ufuklar açıldığını söylemiştir. Türkiye'nin ilk kez uzun vadeli bir ticaret anlaşmasına Sovyetler Birliği ile girdiğini belirten Ecevit, bu ülkenin sahip olduğu sanayi ürünlerinin, Türkiye'nin gereksinimlerini büyük ölçüde karşılayabilecek durumda olduğunu da kaydetmiştir.

HABERİ 4. SAYFADA

POLDER: «İstihbarat örgütlerinin başında CİA'nın yetiştirdiği görevliler vardır. Özaydınlı neden Hava Kuvvetlerine atanmamışsa, POL-DER de onun gibi kapatılmaktadır»
ANKARA'DA 27 DEMOKRATİK ÖRGÜT: «Hükümet, faşist kampanya'ya yenik düşmüştür, tavizler adına demokrasi dışılığı göze alabilmektedir»
İZMİR'DE 44 ÖRGÜT: POL-DER'i kapatma kararı faşizme verilen bir ödündür.
İKD: Demokrasiyi savunan örgütlerin kapatılması faşist saldırganların cesaretini artırıyor.
MADEN MÜHENDİSLERİ: POL-DER'i kapatmak büyük bir yanılgıdır.
KİMYA MÜHENDİSLERİ: POL-DER'i kapatmak demokratikleşme mücadelesine indirilen bir darbedir.
MİMARLAR ODASI: Kapatma kararı derhal kaldırılmalıdır.

Tüm demokrasi güçleri POL-DER'in yanında

★ İstanbul Barosu, POL-DER'in kapatılması kararının geri döndürülmesi için Ankara Barosu ve Barolar Birliği ile ortak çaba harcama kararı aldı

HABER MERKEZİ

Polis emekçilerinin mesleki yığın örgütü POL-DER'in antidemokratik bir kararla kapatılması karşısında tüm demokratik kuruluşların tepkisi artarak devam etmektedir. Alınan kararın iptali için açılan davaya bir çok hukuk adamının talip olduğu bildirilmektedir. Bu arada İstanbul Barosu, POL-DER'in kapatılması kararının geri döndürülmesi için Ankara Barosu ve Barolar Birliği'yle ortak çaba harcanması kararı almıştır.

Ankara'da 27 demokratik örgütün ortak basın toplantısının yanısıra, İzmir'de 44 demokratik kuruluş ortak bir açıklama yapmışlar, alınan kararı kınayarak hükümetin tavrını eleştirmişlerdir. İlerici Kadınlar Derneği ise, Başbakan Bülent Ecevit'e ve İçişleri Bakanı Özaydınlı'ya çektiği telgrafta, bu tutumlarını hukuk devleti anlayışlarına yönelik bir saldırı olarak değerlendirmiş ve kapatılma kararının iptalini istemiştir.

POL-DER: «17 BİN ÜYEMİZLE DİMDİK AYAKTAYIZ»

Ankara'da 27 demokratik kuruluş dün ortak bir basın toplantısı düzenlemişler ve faşist kampanyaya hükümetin boyun eğdiğini belirtmişlerdir. POL-DER Başkanı Mustafa Özgen, bu ortak basın toplantısında bir konuşma yapmış, hükümeti sert bir dille eleştirerek, POL-BİR tabelasının ineceğini ancak POL-DER'in 17 bin üyesiyle dimdik ayakta kalacağını söylemiştir. İstihbarat kuruluşlarının başında CİA'nın yetiştirdiği görevlilerin de bulunduğunu kaydeden Özgen, «Bu hükümet, MC döneminde görevlendirilen faşist militanlarla demokrasiyi koruyamaz» demiştir.

POL-DER Genel Başkanı, konuşmasında, genel merkezlerinin kundaklanmasının Nazilerin benzer taktiklerinden olduğuna, POL-DER üzerindeki baskıların MC döneminde olduğu gibi CHP ağırlıklı hükümet döneminde de devam ettiği görüşüne yer

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

TKP: POL-DER'i kapatma kararı kaldırılmalıdır

★ Türkiye Komünist Partisi'nin Sesi Radyosu, kapatma kararının hükümetin ikircikli tutumunu da sergilediğini belirten yorumunda, hükümetin tırmanan faşizm tehlikesi karşısında gevşek davranması durumunda gerici-faşist güçlerin daha da azacağını kaydetti ve esas kapatılması gerekenlerin, faşist yuvalar olduğunu söyledi.

HABER MERKEZİ

Türkiye Komünist Partisi'nin Sesi Radyosu, POL-DER'in kapatılmasına ilişkin yayınladığı bir yorumda, kapatılma kararının yargı organlarından geri döneceğini belirtmiş, ancak işin buraya varmasından önce, hükümetin, Ankara Valisi'nin bu kararını bozması gereğine işaret etmiştir.

İşçi hareketinin, genel olarak Türkiye devrim hareketinin kaydettiği olumlu gelişmelerin, emekçi kesimlere yakın olan güçleri de derinden etkilediği belirtilen yorumda, ilerici güçlerin tırmanan faşizme

(Devamı Sa. 7. Sü. 7'de)

Ersoy: işverenlerin işçi sağlığına katkısı çok sınırlı

★ İşçi sağlığı ve İş Güvenliği Toplantısında konuşan Çalışma Bakanı, bu konudaki girişimlerin sonucunun alınmaya başladığını belirtti.

ANKARA (ISTA)

Çalışma Bakanlığı tarafından oluşturulan ve Ankara'da ilk toplantısını yapan İş Sağlığı ve İş Güvenliği Kurulunun açılışında konuşan Bakan Bahir Ersoy, işverenlerin iş sağlığına katkısının son derece sınırlı kaldığını söylemiştir. İşyerlerinde denetimi etkinleştirmek amacıyla çeşitli önlemlerin alınmaya başlandığını kaydeden Bakan, «çalışma ortamının insan onu-

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

Kahvede vurulan 3 kişinin cenazesi kaldırıldı

★ Aydın'da «ülkücü» komandolar, 3 genci yaraladıktan sonra TMMOB Aydın Temsilciliği Lokalini tahrip etti.

★ Çanakkale Cezaevinde 5 gün önce «ölüm orucu»na başlayan 16 ilerici-devrimci, fenalaşarak hastaneye kaldırıldı.

★ İGD Saruhanlı Şube Sekreteri, köy yolunda faşistlerin kullandığı bir otomobilin çarpması sonucu öldü.

HABER MERKEZİ

Şehremini'deki Cihan Kahvehanesine önceki gece Adana Öğrenci Yurdundan çıktıkları belirlenen bir grup «ülkücü» faşist tarafından düzenlenen baskın sonucu ölen üç kişinin cenazeleri törenle kaldırılmıştır.

Sabahın erken saatlerinde morgtan alınarak Sultanahmet Camiine getirilen Harun Erol, Aydın Sönmez ve Servet Sönmez'in cenazeleri burada kılınan öğle namazından sonra törene katılan kalabalık tarafından omuzlar üzerinde Silivrikapı Mezarlığına taşınmıştır.

Cenaze törenine ölenlerin yakınları ve arkadaşları ile DDKD, İGD, DEV-GENÇ, Emekçi-Der katılmışlardır.

Öteyandan baskını düzenleyen faşistlerin yakalanarak adalete teslim edilmeleri konusunda hiçbir gelişme olmamıştır.

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

Faşistlerin Şehremini'ndeki bir kahveye yaptıkları baskında ölen 3 kişinin cenazesi dün törenle kaldırıldı.

TÜS-DER: Tam Süre Yasasının uygulanması için üzerimize düşeni yapacağız

ANKARA (ISTA)

Tüm Sağlık Personeli Derneği (TÜS-DER) Genel Başkanı Hasan Fehmi Mavi, Tam Süre Çalışma Yasasının eksiksiz uygulanması için dernek üyelerinin üzerlerine düşen görevleri yerine getireceğini bildirmiş «yasa kapsamının dar ve tazminatların bazı personel için düşük tutulmasından ileri gelen aksaklıkların çıkarılacak yönetmeliklerle giderilmesi için hemen hazırlıklara başlanmasını gerekli görüyoruz» demiştir.

Mavi, birçok kişi ve kuruluşun TÜS-DER.i yasaya karşıymış gibi göstermeye çalıştığını hatırlatmış «Tüm Sağlık Personeli Derneği olarak, Tam Süre Çalışma Yasasına karşı tavır almadık. Böyle bir tutum, yasanın az da olsa personele sağlayacağı ekonomik hakları, tüm kamu kurumlarında görevli sağlık personelinin

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

Carter: Brejnev ile görüşmemizin çok yapıcı olacağına inanıyorum

WASHİNGTON (ANKA)

ABD Başkanı Jimmy Carter, yönetiminin, kendisinden önceki yönetenlerin aksine kamuoyunun desteğini sa..ana politikası uygulama ya..şladığını ve bu olumlu ge..menin birçok yararlı sonuçlar sağladığını söylemiş, fakat bu yaklaşımın Türkiye'ye uygulanan silah ambargosunun kaldırılması çabalarında da yararlı olup olmayacağını bilmediğini belirtmiştir.

ABD'de yayinlanmakta olan «TİME» Dergisinin son sayısına verdiği demeçte Carter, kamuoyunu haberdar etmeden politik kararlar alınması günlerinin geride kaldığını savunmuş ve Geral Ford un 1974'te Sovyetler'le yaptığı bir anlaşmaya değinerek, «Şunu söylemeyi doğru buluyorum. Viladi Vostok Anlaş-

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

Ölüm orucunda 11. gün

İSTANBUL, (İSTA)

Tekstil Sendikası Merkez Yöneticilerinin uzlaşmacı ve tazviyesi tutumlarını protesto etmek için ölüm orucuna başlayan tekstil işçileri bu eylemlerinin 11'nci gününü doldurmuşlardır. Ölüm orucuna bir yandan yeni katılımlar gerçekleşirken fenalaşan işçilerden biri daha dün hastaneye kaldırılmıştır.

Bu arada grev çadırlarını ziyaretler sürmektedir. Dün de çok sayıda demokratik kuruluş direnişçi işçileri ziyaret etmiş ve mücadelelerine destek olduklarını duyurmuşlar dır.

Maden-İş Uzel'de de greve çıktı

★ Suat Esinsel: MESS patronları 64 işyerinde şamarı unutmuş gözüküyor. Ancak 22 işyerinde metal işçilerinden yeni bir şamar daha yiyecek»

İSTANBUL (İSTA)

DİSK'e bağlı Türkiye Maden-İş Sendikası'nın MESS ile düşülen uyuşmazlıktan sonra aşamalı olarak başlattığı grevlere bir yenisi daha eklenmiş ve bir traktör tekeli olan Uzel'de de greve çıkılmıştır.

Uzel'de çalışan 1500 işçi-

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

Sosyal konut diye lüks konut yapılıyor

İSTANBUL (A.A.)

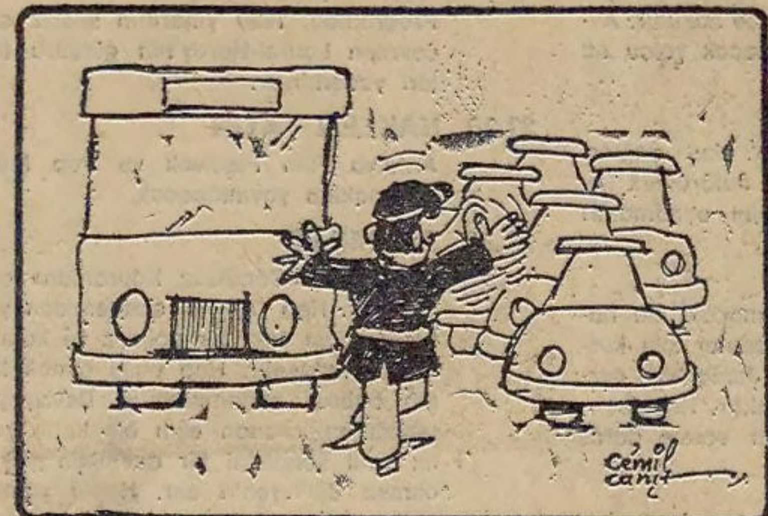
İnşaat gereçleri üreten 48 özel şirketin sosyal konut yapmak iddiasıyla kurdukları «toplu konut holding» lüks konutlar yapmaktadır.

Düzensiz sanayileşmeye koşut olarak konut açığının her yıl arttığı büyük kentlerde dar ve sabit gelirliler için sosyal konut yapmak nedeniyle kurulduğu iddia edilen toplu konut holding son olarak İstanbul Yeşilköy'de 135'er metrekarelik 260 konuttan oluşan bir site kurmuştur.

75 dönümlük «çam koru»nun 30 dönümü üzerinde yükselen bloklarda daire fiyat-

(Devamı Sa. 7. Sü. 8'de)

★ BÜYÜK KENTLERİMİZDE EVDEN İŞE GİTMEK, ÇALIŞMAKTAN DAHA GÜÇ HALE GELDİ
★ SADECE BÜYÜK KENTLERİMİZ Mİ? TÜRKİYE'DE ULAŞIM SORUNU GERÇEK BİR DÜĞÜM
★ ÇÖZÜM NEDİR?

ULAŞIM DÜGÜMÜ ULAŞIM ÇÖZÜMÜ

Hazırlayan: Hüsnü MAHLİ

5. sayfamızda

POL-BİR'in yerine TEM-BİR kuruldu

ANKARA (ANKA)

Ankara Valiliğince POL-DER ile birlikte Genel Merkezi kapatılan ve yasaya göre tüm şubeleri faaliyetten men edilen POL-BİR yerine, kısa adı «TEM-BİR» olan Tüm Emniyet Mensupları Birliği Derneği kurulmuştur.

Yeni derneğin Genel Başkanı Başkomiser **Mehmet Yılmaz** tarafından dün yapılan yazılı açıklamada, «Bütün em

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

Bazı emniyet görevlilerinin yerleri değiştirildi

ANKARA, (İSTA)

Emniyet Genel Müdürlüğünde görevli 76 polisin bir üst kadroya terfi ettirildikleri bu arada bazılarının görev yerlerinde değişiklik yapıldığı açıklanmıştır. Resmi Gazetenin dünkü sayısında yayınlanarak yürürlüğe giren kararnameye göre aralarında Başbakan **Bülent Ecevit'in** koru

(Devamı Sa. 7. Sü. 2'de)

Antalya Sanat Şenliği bugün sona eriyor

ANTALYA (İSTA)

15. Antalya Uluslararası Sanat Şenliği, düzenlenen bir kapanış töreni ile bu akşam sona erecektir. Çeşitli yarışmaların yeraldığı şenliği, bilet ücretlerinin yüksek olma

(Devamı Sa. 7. Sü. 2'de)

ANTALYA SANAT ŞENLİĞİ İLE İLGİLİ GENİŞ BİLGİ 8. SAYFADA

HAFTALIK

228 milyarın hesabı...

Özlem ÖZGÜR

Şubat 1978 tarihli durumu veren, DPT'nin kamu yatırımlarına ilişkin «önemli projeler raporu» birkaç gün önce yayınlandı. Raporda, kamu kesimine ait 157 önemli projeye ilişkin bilgiler yeralmakta, kapitalist sanayileşmenin ne menem birşey olduğunu, halkın milyarlarının çokuluslu tekellere, bunların yerli işbirlikçilerin nasıl peşkeş çekildiğini göstermektedir...

Bu raporda yeralan bilgiler, faşist MC ortaklığının, Demirellerin, Türkeşlerin, Erbakanların temellerini attıkları sanayi kuruluşlarının, tümüyle birer hayal ürünü olduğunu göstermekte ve ulusal kaynaklarımızın heder edilerek, hazinenin milyarlarının yabancı ve yerli tekellere, parababalarına nasıl peşkeş çekildiğinin kanıtlarını vermektedir...

İlgili rapora göre, kamu kesimine ait bu önemli 157 proje için, yaklaşık 523 milyar liralık yatırım öngörülmektedir. Planlanan biçimiyle, bu projelerin yarısından daha çoğunun, bugüne değin tamamlanıp işletmeye açılması gerekiyordu... Arda kalanların ise, önümüzdeki bir iki yıl içerisinde tamamlanıp işletmeye açılması öngörülmüştü...

Ne var ki, bugüne değin, planlanan yatırımların, ancak ve ancak yüzde 13.1'i gerçekleştirilebilmiştir. Bunun anlamı şudur: İlgili 157 proje için, 523 milyar 157 milyon liralık yatırım yapılması öngörülmüş ve fakat, buna karşılık yalnızca 68 milyar 858 milyon liralık harcama yapılabilmiştir...

DPT'nın ilgili yayınından edindiğimiz bilgiye göre, kamu yatırımlarında ortaya çıkan gerilemeler, özünde iki noktadan kaynaklanmaktadır: Döviz yokluğu, iç ve dış finansman yetersizliği...

Bu noktada, şöyle bir soru akla gelebilir: Adamların ne parası var, ne de dövizi... O halde, bu yatırımların gecikmesi, kamu yatırımlarının planlananların gerisinde gerçekleşmesi doğal değil mi? O zaman, bu noktayı eleştiri konusu yapmak haksızlık olmuyor mu? Olmuyor elbet... Çünkü, elinde iki çimento fabrikası kurabilecek olanak varken, politik nedenlerle ve de hazinenin milyarlarını tekellere, peşkeş çekmek amacıyla, faşist MC'ciler, on çimento fabrikasının temelini birden atıyorlar... Atıyorlar da ne oluyor? Bu kez, iki yılda bitirilmesi gereken, iki çimento fabrikası, on yılda bile tamamlanamıyor...

Yalnız bu mu? Böylece, maliyetler üç-dört kat yükselmekte ve hazinenin milyarları, tekellere, parababalarına, sırtı kalın müteahhitlere aktarılmaktadır... Sözgelimi, bu gerçek, DPT'nin ilgili raporunda açık bir biçimde dile getiriliyor: Önemli projelerden 67'si için, başlangıçta yapılan hesaplamaya göre, 133 milyar 455 milyon lira büyüklüğünde harcama yapılması öngörülmüştür... Ve planlanan biçimiyle, bu projelerin tümünün çoktan yapımının tamamlanıp işletmeye açılması gerekiyordu...

Oysa, bu fabrikalardan hiçbirisi, bugüne değin bitirilebilmiş değil, tamamlanması bir yana, planlanan yatırımların yüzde 25'i bile gerçekleştirilememiş... Peki bu gecikmelerin faturası ne? Şimdi onu görelim: Evet, bu projeler için, başlangıçta hesaplanan maliyet, 133 milyar 455 milyon lira idi. Gecikmeler nedeniyle maliyetler yaklaşık üç kat artarak, 361 milyar 598 milyon liraya yükseldi...

Aradaki fark, yani hazinenin bu gecikmeden zararı, 228 milyar 143 milyon lira... Bu para nereye gitti diye sormayın... Bu para, yani 228 milyar 143 milyon lira, faşist MC'ciler tarafından, Türkeşler, Demireller, Erbakanlar tarafından, parababalarına peşkeş çekildi... Bu paranın faturasını kimler mi ödedi? Elbette milyonlar ödedi... Emekçi sınıf ve katmanlar ödedi... Köylüler, işçiler, esnaf ve zanaatkârlar, öğretmenler, memurlar, teknik elemanlar ödedi...

Faşist kırması MC'cilerden, Türkeşlerden, Demirellerden, Erbakanlardan bunların hesabı sorulacaktır... Hiç kuşku yok, başka şeylerle birlikte, bu milyarların hesabını, CHP ağırlıklı hükümet soramayacaktır... Çünkü, CHP ağırlıklı hükümet bugüne kadarki tutumuyla, «devr-i sabık» yaratmama politikasını sürdürmektedir... Ne var ki, halkın tüm bunların hesabını soracağı günler, çok uzaklarda değildir...

Bir de, 1975-1976 yıllarında, Demirel-Erbakan ikilisinin, bir yarış havası içinde yürüttükleri hayali temel atmalar var... Ağır sanayi yutturmacası ya da «Büyük Türkiye» masalı var... Bunun da ne menem birşey olduğunu gelecek yazımıza bırakalım...

YORUM

Oya BAYDAR

Yasalar çiğnenmeden...

Önceki günkü Politika'nın, Anadolu kalıbı dediğimiz ilk baskısının ilk haberinin başlığı şöyleydi: **Yasalar çiğnenmeden POL-DER kapatılamaz.»** Daha sonraki baskılarda, bu başlık **«POL-DER'in faaliyeti süresiz durduruldu»** şeklinde değiştirildi. Saat üçten sonra gelen haberler, yani gazetemize başlık değiştirten haberler, sadece POL-DER'in faaliyetinin süresiz durdurulduğunu değil, yasaların da çiğnendiğini bildiriyordu. Ankara Valiliği, POL-DER'in Ankara'daki Genel Merkezini kapatmış, bu durumda, tüm şubelerin de faaliyeti durmuştu.

Ne zamandır düşünülen, tezgâhlanan oyun nihayet dün gerçekleştirilmişti. «Polisin bölündüğü» gerekçesiyle; polisi kimlerin, nasıl ve neden böldükleri hiç düşünülmeden, tüm polis örgütlerinin faaliyetinin durdurulması, görüntüsü altında, POL-DER'in kapatılması yolunda ilk büyük adım atılmıştı.

Kimler, nasıl getirdi işleri buraya kadar. İlk soru budur. Hiç kimse çıkıp da «Efendim onlar da afiş asmasalardı; POL-DER kapatılamaz demeselerdi» diyemez.

Neden polis en demokratik hakkı olan örgütlenme ve örgütlerini yine demokratik yollarla, hiç suç işlemeden savunma hakkını kullanamayacakmış? Neden polis, egemen güçlerin maşası, onların servetlerinin ve zulümlerinin bekçisi olmaya «hayır» demeyecekmiş? Neden yıllardır içine sokulduğu utancı aşmak için, özgürce ve insanca davranmayacakmış? Yasal sınırlar içinde kalındıkça -ki son olaylarda sonuna kadar kalınmıştır- tüm uygar toplum üyeleri gibi, tüm emekçiler gibi polisin de hakkı vardır demokratik örgütlenme ve eylemlere.

Böyle olduğu halde, kimler, nasıl getirmiştir olayları bu raddeye kadar? İçişleri Bakanı aylarca önce, ilk kez, «Polis örgütleri kapatılacak» dediğinde hangi gelişmeler vardı ortada?

Bu sorunun cevabı gerçekleri görenler için de aslında basittir. Emperyalizmin uydusu, halk düşmanı, faşist eğilimli mihraklar, polisteki hiç işlerine gelmeyen uyanışı engellemek üzere, sahte polis örgütleri kurdurtmuş; Emniyete MC döneminde tayinleri yapılmış faşist komando militanları yani bu «sözde» polisleri POL-DER'liler üzerine saldırtmış; ardından da «Polis ikiye bölündü» feryatlarına başlamışlardır. Önce, halen 700 üyesi bile olmayan POL-BİR kurdurtulmuş, polis örgütünde görevli ne kadar MC militanı komando varsa buraya kaydedilmiş, sonra olaylar çıkartılmış ve polis ikiye bölündü görünümü yaratılmıştır. Sık sık sözünü ettiğimiz gibi POL-BİR'in kuruluşu bile sırf bu amaçladır.

İşte bütün bu gerçekleri görmezlikten gelen hükümet mensupları her zamanki gibi faşist tehlike ve faşist örgütlenme karşısında kafalarını kuma gömmeyi tercih etmişler ve faşist mihrakların propagandasının amacına ulaşmasına yardımcı olmuşlardır. Bu propagandanın etkisiyle İçişleri Bakanı POL-DER'in ve tüm polis örgütlerinin (!) kapatılacağını açıklamıştır. Polis içinde huzursuzluk, çalkantı, bu açıklamalardan sonra yoğunlaşmıştır. Evet, bugün ortaya çıkan huzursuzluk, kargaşa, çözümsüzlük, hükümetin gerici, halk düşmanı mihrakların, faşist kanatların propagandasına kapılmasıyla, faşizm karşısında sürekli geri adım atmasıyla başlamıştır. Hükümet, diğer olaylarda olduğu gibi POL-DER olayında da «polisin polise karşı» değil, «faşistin polise karşı» olduğunu bir türlü kavramamış, kavramak istememiştir.

Önümüzdeki günlerin gelişmelerinin neler olacağını bilemeyiz. Bilinen tek gerçek, POL-DER'in faaliyetinin durdurulması kararının, hükümetin faşizm karşısındaki yeni ve çok önemli bir geri adımı olduğu; hükümetin emperyalist-faşist kanatların propagandasına kapılıp onların oyununa geldiğidir.

GEÇMİŞTE BUGÜN — 8 TEMMUZ

Hazırlayan: Hüsnü MAHLİ

BEYNENMİLEL KOMÜNİSTLER KONGRESİ

Fransa'da Lion'da toplanacak olan Beynelmilel Komünistler Kongresine iştirak etmek üzere Dahiliye Vekaleti Mahalli İşler Müdürü Naci Bey Lion'a hareket etmiştir.

(8 Temmuz 1934, CUMHURİYET)

EKMEKLE KIZIL PROPAGANDA

Mehmet Tüzün adında bir tramvay biletçisi bir bakkaldan aldığı ekmeğin üzerinde orak - çekiç işareti görmüş ve durum vaziyeti polise bildirmiştir. Yapılan tahkikatta aynı şekilde bir ekmek daha bulunmuş, polis ekmekleri yapan fırını da tespit etmiştir.

(8 Temmuz 1952, MİLLİYET)

DEVLETLER ARASINDA YENİ BİR SİLAHLANMA YARIŞI BAŞLIYOR

Washington'dan Londra'ya gelen haberlere göre Amerika, Washington'da deniz silahlarının tahdidi için Amerika, İngiltere ve Japonya arasında akdedilmiş ve sonra Londra'da yenilenmiş olan ittifakı tekrar tecdit etmiye çekmiş. Ayrıca Amerika Silahları Bırakma Konferansı ile alakasını kesiyormuş.

(8 Temmuz 1933, AKŞAM)

GENERAL DE GAULLE 4 SENEYE MAHKUM OLDU

Bildirildiğine göre sabık General De Gaulle askeri mahkeme tarafından 4 sene hapse ve yüz frank para cezasına mahkum edilmiştir.

Diğer tarafından Fransız tabaasının General De Gaulle'ün gönüllü kuvvetlerine kaydedilmeleri için Londra'da bürolar açılmıştır.

(8 Temmuz 1940, AKŞAM)

KOMÜNİSTLER

İzmir gazetelerinde okunduğuna göre 1 Mayıs beyannamesi asmağa teşebbüs edenler hakkında 3. Ağır Sorgu Hakimliğinde yapılan inceleme son bulmuştur. Bu hadisenin maznunları 12 kişidir.

(8 Temmuz 1933, AKŞAM)

İSTANBUL'UN YOLLARI 25 YILDA TAMİR EDİLECEK

Bildirildiği üzere İstanbul'un yollarının ancak 25 yılda tamir edilebileceği anlaşılmıştır. Ayrıca bu işlere 40 milyon liralık ödenek ayrılması gerekiyor.

(8 Temmuz 1954, VATAN)

İSRAİL FİLOSU GELDİ

İsrail Deniz Kuvvetleri ne mensup üç muhripten müteşekkil bir filo dün sabah İstanbul limanına gelmişlerdir.

(8 Temmuz 1954. VATAN)

BİR İMAM TEVKİF EDİLDİ

Balıkesir Dereçiftlik Köyü İmamı Bünyamin Çetinaslan Bünyamin Çekomşusu Habibe'ye tecavüz ve tasallut teşebbüsünden dün sorgusunu müteakip tevkif edilmiştir.

(8 Temmuz 1954, HÜRRİYET)

SORUNLAR-GÖRUŞLER

Böylece geldik bugüne

A. Okatan

İktidarda söz sahibi olmak isteyen Türkiye sermayesi, ilk kez 1908 İttihat ve Terakki Eylemi ile gün ışığına çıkıyordu. O dönem Türkiyesinde feodal yönetime karşı- kısmen de olsa ilerici bir nitelik taşıyordu. I. Paylaşım Savaşı'na dek Almanya'nın desteğinde palazlanmaya, dal-budak salmaya çalıştı. Almanya ile sıkı ilişkiler sonucu ülke 1914 sonbaharında savaşın kucağına itildi. Emperyalist amaçlarla girişilen bu savaş boyunca, toprağa dayalı ülke ekonomisi çöktü, toplumsal yapı sarsıldı. Emekçi halkımız cephelerde can verirken, burjuvazi cephe gerisinde çeşitli oyunlarla para kazanıyordu. Gerçi, aradığını bulamamıştı ama zararlı da çıkmamıştı savaştan.

Dört yıl süren savaş geride yıkıntılar bırakıp, askeri yenilgi ile sonuçlanmıştı. Yenilgiyi 1918'de ateşkes dönemi izledi. Sonra da açık işgaller... 1919'da başlayan emperyalizmin açık işgali, emekçi halkımızın bağımsızlık anlayışına ters düştüğü gibi, Türkiye sermayesinin de işine yaramadı. Çünkü, iç sömürüden aslan payı alamayacaktı. Bu nedenle, adının başına 'Ulusal' sözcüğünü takıp; Ulusal güçlerin yanında yer almaktan çekinmedi. Kan vermedi, can vermedi, ama mal verdi Ulusal Kurtuluş Eyleminin sonuna dek.

Bağımsızlık yeniden kazanılmıştı. Osmanoğullarının feodal saltanatı kaldırıldı. Sonra, Cumhuriyet oldu ülkemizde. Sonra, bir dizi üst yapı devrimleri gerçekleştirdi. Sonra demokrasi denemeleri. Tümünü hem üslendirdi hem de dikkatle izledi, gözledi burjuvazi. 1922-38 arası devlet kapitalizminden yararlanmayı da bildi. Gelişmesini sürdürdü. Ulusal planda ele alınan kalkınma seferberliği; işçi eylemlerine izin vermediği sürece, önüne dikilecek ciddi bir engel de olmayacaktı. 1939-45 arası emperyalizmin azgın hırsı dünyayı ikinci kez ateşe boğarken, Türkiye sermayesi kapkaççı yollarla büyük voliler vuruyordu. Ancak, bu denli avantajlara karşın sermaye birikimi yine de yavaş yürüyordu.

1950 sonrası özel çağrılı yabancı sermaye işbirliği hızlanınca; devlet kapitalizmi de terkedildi. Ülkemizde dış beslemeli özel girişimcilik, ekonominin temel taşı oldu. Türkiye sermayesi bayram ediyordu. Dışa bağımlı da olsa kârını artırmıştı ya, artık daha çok kazanmak için sınır tanımıyacaktı. Arkasında uluslararası sermayenin dev gücü vardı. NATO, CENTO, gibi birçok uluslararası örgütlere üye olmuştuk Yardımlar aldık, yardım yetmedi borçlandık. «Her mahallede bir milyoner» parolası ile yola çıkılmıştı. Kitlelerin yoksullaşması pahasına milyonerler yarattık. Egemen sınıflar gemi azıya almıştı iyice. Sınıf çıkarlarından başka gözleri birşeyi görmüyordu.

27 Mayıs 1960 eylemi bu azgınlığa bir tepki olarak doğdu. Halk oylaması ile benimsenen 1961 Anayasası kitlelere özgürlük ortamı sağlamıştı. Modern Devlet anlayışı egemen kılınıyordu. Anayasamızın özgürlükçü ışığında, başta işçi sınıfı olmak üzere, kitleler hızlı bir örgütlenmeye giriştiler. Ekonomik -demokratik haklar için başlatılan savaşım grevlere, kitle eylemlerine ulaşmış politik öz kazanmıştı. Egemen çevreler, kendi aralarındaki anlaşmazlıkları biryana bırakıp kenetleştiler. Emekçilerin örgütlenmelerini, ekonomik demokratik kazanımlarını ortadan kaldırmaya yönelik önlemlere başvurdular. Buna karşı bilinçli bir tepki olarak doğan 15-16 Haziran İşçi Direnişi, yoğunlaşan öğrenci olayları egemen çevrelerin aklını başlarından alacaktı... Bu dönemde faşizm özlemi çektiklerini görüyoruz. Fabrika işgallerinde tanklar sürülüyordu işçiler üzerine. Demir Ökçe'nin ayak sesleri duyuluyordu. Sarı sendikalı grev kırıcılar işyerlerin de faşizt beslemeler yüksek öğretim kurumlarında terör yaratıyordu. Demokratik kitle eylemlerinde halkın üzerine bu besleme güruh saldırtılıyordu. Bir yandan da ajan provokatörlerle bireysel terörizm kışkırtılıyor, anarşi körükleniyordu.

Ülke istedikleri anarşik ortama girmişti ki 12 Mart karanlık ortamı devreye girdi. Çalışanların demokratik hakları kısıtlandı, Anayasa budandı, tüm işçi eylemleri izne bağlandı. Grevlerin sayısı azalırken lokavtlar artıyor, işçiler, öğrenciler, aydınlar üzerinde baskılar uygulanıyordu. Genç Türkiye demokrasisi büyük yaralar almıştı ama demokrasiye inananların çabaları sonucu kendisini yeniden toparlamayı becerdi. 1973 seçimleri yapıldı. Parlamentoya yeniden işlerlik kazandırıldı.

1973-77 arası iç ve dış çelişkilerin billurlaştığı bir dönem yaşadık. İçte faşist baskılar, cinayetler, pahalılık, işsizlik izlerken dışta Kıbrıs, çıbanbaşı olarak kanıyor, Kıta sahanlığı, Fır hattı, Ambargo, Dış ticaret açığı gibi sorunlar kamuoyunu yakından etkiliyordu. Bunların karşısında D.G.M. 1 Mayıs eylemleri örneği, demokratik güçlerin sesi de yükselmişti.

Böylece geldik bugüne. Günümüzde iç ve dış sorunlar eski ağırlıklarını korumaktadır. Açık faşizm özlemleri çekenler pusuda bekliyor. Her türlü anarşik eylemler emperyalist odaklarca yönlendiriliyor. Ancak ,demokrasi savaşımı kitlelerin malı olmuştur artık. Faşizmin, sömürünün, karanlık güçlerin canına ot tıkayacak demokratik gelişmeler var. Yarınlar demokrasiye, barışa, bilime inananların olacaktır.

TÜRKİYE İŞÇİ SINIFI BELGİLERİNDEN...

☆ Ulusal Ezgiye, Şovenist Baskıya Karşı Halkların Hak Eşitliği İçin Savaş!..

☆ Yaşasın Ulusların Kendi Yazgılarını Özgürce Belirleme Hakkı!..

☆ Yaşasın İşçi ve Köylülerin Savaş Birliği, Savaş Bağlaşıklığı...

☆ Köylüler, Demokratik Toprak Reformu İçin Köylü Komitelerinde Birleşin... İşçiler Toprak Ağalarına Karşı Köylülerin Toprak ve Özgürlük Savaşını Destekleyin...

☆ Helsinki Kararları Hayata Geçirilmelidir!..

TELEVİZYON

16.00 NAKLEN YAYIN
Tenis turnuvası finallerinin naklen yayını.

18.30 LASSİE
Dizi filmin Dönüş adlı ikinci bölümü yayınlanacak. Corey kendine geldikten sonra Lassie'yi bulmak ister. Bu arada çok uzaklarda bulunan Lassie evin yolunu bulmak için bir yük vagonuna gizlice sokulur. Aynı vagonda Steve ve Scatty adlı iki kaçak yolcu da bulunmaktadır.

18.55 ATLI KARINCA
Televizyon çocuk yayınları şubesince okul çağına yönelik programda, Ali-Veli 49-50'nin şoförcülük oyunları ve aralarında «Hamlet» piyesini oynamaları izlenecek. Yapım Canan Arsoy.

19.30 İSVİÇRELİ ROBENSON
Dizi filmin Tutsak adlı bölümü yayınlanacak. Bu bölümde adaya bir gemi gelir, bu Robinsonlar için kurtuluş umududur. Fakat gemiden kaçan Jama bazı gerçeklerin ortaya çıkmasına neden olacaktır. Robinsonlar ortaya çıkan gerçek üzerine karar verme durumundadırlar.

20.30 HABERLER

21.05 BEŞ DAKİKA
Bu geceki programda dizinin «Liste» adlı bölümü yayına girecek. Toplumsal yaşamda karşılıklı iyi komşuluk ilişkilerini gerektiriyor. Ancak, beş dakika dizisine çok sayıdaki izleyicinin sorunlarından birisi de, aldıkları şeyleri geri vermeyen komşular, çamaşır makinasından peruğa kadar herşeyin ödünç alınıp verildiğini belirten izleyiciler, aldıklarını geri vermeyen kişiler hicvediliyor.

21.10 KISA GÜLDÜRÜ
Programda, 1900 yıllarının sessiz sinema döneminde çevrilen Lourel-Hardy'nin güldürü türündeki serüvenleri yansıtılıyor.

21.20 NAKLEN YAYIN
Antalya Film Festivali ve Pop Müzik Yarışması finali naklen yayınlanacak.

22.25 ACEMİLER
Dizi filmin «Gönülsüz Kahraman» adlı bölümü yayınlanacak. Hap Davson akademiden yeni mezun olmuştur. Babası eski bir polistir ve komiser Ryker'ın devriye arkadaşıdır. Hap polis olmak istememektedir. Ama babası zorlamaktadır. Devriyeye çıktığı ilk gün tesadüfen, aranan azılı bir katili yakalar. Ünlü kiralık katil kendisini bir aceminin yakalamasını hazmedemez. Jill'i rehin alır. Hap'a yalnız gelmesini, Jill'i öldüreceğini söyleyerek, rasathaneye saklanır.

23.10 GÜNE BAKIŞ
Programında da günün gelişen haberleri özetler halinde sunulacaktır.

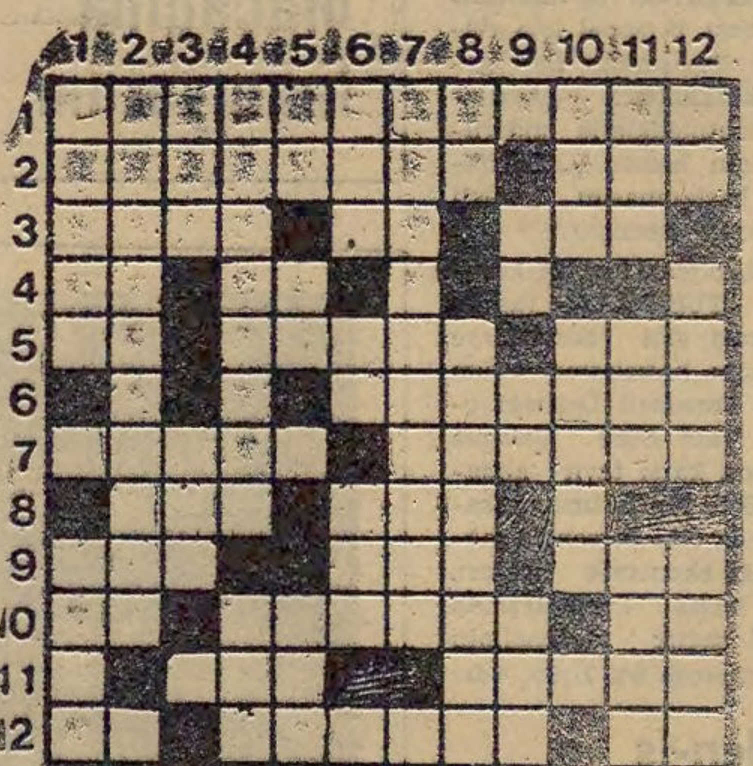
RADYOLARDAN SEÇMELER

TRT I
05.00 Açılış
07.02 Köye Haberler
10.01 Arkası Yarın
10.30 Hafta Sonu
15.20 Türküler
18.20 Halk Müziği Sanatçılarımız
17.20 Dilek Kutusu
19.00 Haberler
21.02 Türkçe Sözlü Hafif Müzik
22.02 Beraber ve Solo Şarkılar
23.00 Haberler
01.00 Kapanış ve Program

TRT II
08.00 Gün Başlıyor
09.00 Gel Oyna Gül Oyna
11.00 Taş Plâklarda
13.00 Haberler
13.15 Çigan Müziği
14.40 Çevre Sorunları
15.50 Folörümüzden
16.20 Arkası Yarın
17.30 Yurttan Sesler
19.00 Haberler
20.00 Beraber Şarkılar
22.30 Türk Hafif Müziği
23.30 Haberler
23.55 Kapanış

TRT III
07.00 Açılış ve Program
07.30 Barok Müzik
08.00 Sabah İçin
09.45 Türküler
11.15 Öğleye Doğru
12.15 Aşıklık Geleneği
13.30 Müzik Köşesi
15.00 Günün Konseri
16.30 Müzik Bahçesinden
17.00 Deyişler ve Ezgiler
18.30 Çağdaş Türk Sanat Müziği
21.00 Günümüzde Caz
01.00 Kapanış

BULMACA

SOLDAN SAĞA:

1-Geçtiğimiz günlerde derneklerinin kapatılması girişimlerini protesto için afiş asarken gözaltına alınan 29 kişinin üye olduğu sernek. 2 — Motorlu bir çeşit araba - Meyhane. 3 — Tedavisi hemen hemen imkânsız olan bir hastalık - İskambilde birli - Selen. 4 — Ateş - Bir harfin okunuşu. 5 — Fransızcanın simgesi - Bir düşünceye bağlı bulunma - Giysi kumaşlarını düzleme aleti. 6 — Sarkıntılık etmek (argoda). 7 — Bir hayvan - Değiş tokuş. 8 — TERSİ, ünlü şairimiz Nazım Hikmet'in soyadı - TERSİ, Ortak Pazar'ın simgesi. 9 — TERSİ, gemi yapılan yer - TERSİ, pislik - İnce metal. 10 — Beyaz - Öğle ile akşam arası - Su. 11 — Bir erkek adı - Mutlaka gerekli, vazgeçilmez 12 — Hayvan evi - Pey akçesi - Bir harfin okunuşu.

YUKARDAN AŞAĞ:

1 — Kuzey Doğu'da bir ilçemiz - Dayanıklı, güçlü. 2 — TERSİ, iflas durumunda alacaklıların aralarında yaptığı sözleşme. 3 — TERSİ, artistin yaptığı - TERSİ sıkışık. 4 — Sanal - Birinci. 5 — TERSİ, osmiyumun simgesi - Genişlik - Bir karate deyimi. 6 — TERSİ, Amerika Birleşik Devletlerinin kısa yazılışı - Bir haber ajansının simgesi - Kimyada «üç» 7 — «Potemkin Zırhlısı» filmiyle tanıdığımız yönetmen. 8 — TERSİ, liranın simgesi - Bir grup genç işçinin kitle örgütü. 9 — Bir nota - TERSİ, kırmızı - Bir bağlaç. 10 — Doğum yaptıran - Peygambere inanların tümü. 11 — TERSİ, bir emir - «İbadet et» - Arzu. 12 — Kelimeleri ölümsüz hale getirmek için başa takılan takı - Küçük krallık - Bir cins parlak deri.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA:

1 — Pinochet - adE. 2 — Alık - Emektar. 3 — İD. 4 — Ataerkil - İri. 5 — Nibsi - Yelken. 6 — İk - Eş - Emek. 7 — Nem - Titanik. 8 — İlave - nabaS. 9 — Na - RS - Para. 10 — Takriben - SDP. 11 — Yels - Et. 12 — Sansasyon - şA.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Paganini. 2 — İl - Tikel - Aya. 3 — [illegible]S - Manken. 4 — Ok - Ebe - Varis. 5 — Erişte - İsa. 6 — [illegible]le - RB. 7 — Emniyet - Se. 8 — Leman. 9 — KA - lenaP - An - 10 — At - İktibaz. 11 — Daire - Kardeş. 12 — Erdinç - Sapta.

Honecker: «Silahsızlanma yolunda somut adımlar gerek»

★ DEMOKRATİK ALMANYA, FEDERAL ALMANYA İLE İYİ İLİŞKİLER KURMAYI AMAÇLIYOR

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Alman Sosyalist Birlik Partisi Genel Sekreteri ve Demokratik Almanya Devlet Konseyi Başkanı **Erich Honecker**, bugün uluslararası çapta başa gelen sorunun silahsızlanma yolunda somut adımlar atılması olduğunu söylemiştir.

Federal Almanya'da yayınlanmakta olan bir gazetenin Demokratik Almanya'nın iç ve dış politikası hakkındaki diğer sosyalist ülkelerin silahsızlanma çabalarına aktif bir biçimde katıldığını belirtmiştir.

Honecker, «Federal Almanya Başbakanı Schmidt ile bir görüşme yapmaktan yana mısınız?» sorusuna, **«Biz, iki komşu ülke arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi için atılacak her adımı desteklemekteyiz. İyi komşuluk ilişkilerini yeni bir düzeye ulaştırmayı amaçlayan her türlü görüşmeden yanayız»** cevabını vermiştir.

Paraguay'da açlık grevi yapan tutuklular başarı kazandı

★ EYLEMİN HALK ARASINDA BÜYÜK SEMPATİ VE DESTEK GÖRMESİ ÜZERİNE 18 TUTUKLU SERBEST BIRAKILDI

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Paraguay'da açlık grevi yapan tutukluların büyük bir başarı kazandıkları ve 18 politik tutuklunun salıverilmesini sağladıkları açıklanmıştır.

Emboscada toplama kampı tutukluları, 18 kişinin salıverilmesini sağlamak amacıyla iki haftayı aşkın bir süreden beri açlık grevine gitmişlerdir. Strössner diktatörlüğünün en korkunç toplama kamplarından olan Emboscada'da yürütülen bu ...ğit eylemin halk arasında büyük sempati ve destek görmesi ü...rine, yönetim, 18 tutukluyu serbest bırakmak zorunda kalmıştır.

bir dakika

Mısır'da yeni bir kanun çıkarılmış. Bundan böyle memurların maaşları kanunun değil, çalıştıkları büroların yönetiminin değerlendirmesine kalacakmış. Al - Ahali Gazetesinde bu konuda soruları yanıtlayan küçük bir memur şöyle diyor: «Maaşım ailemi geçindirmeye ancak yetiyor sa., ben nasıl yönetimdekilere hediye alabilirim?»

ABD tutukevlerinde kimyasal silah kullanılması kınandı

★ ULUSLARARASI HUKUKÇULAR KOMİSYONU, ÖLÜM VE SAKATLIK VAKALARINI SAPTADI

★ KAPALI YERDE KULLANILAN GÖZ YAŞARTICI BOMBALAR, ÇOK ZARARLI OLUYOR

★ ABD, TUTUKLULARIN KORUNMASINA İLİŞKİN ULUSLARARASI İLKELERİ ÇİĞNİYOR

CENEVRE (ANKA)

Uluslararası Hukukçular Komisyonu, ABD cezaevlerinde tutuklulara karşı sinir gazı, gözyaşartıcı gaz ve öteki kimyasal silahların kullanılmasını protesto etmişlerdir. Uluslararası Hukukçular Komisyonunun bu konudaki raporunda, ABD cezaevi görevlilerinin tutukluları «yola getirmek» için bu gibi silahlara başvurmayı bir alışkanlık haline getirdikleri kaydedilmiş, bunun sonucu birçok ölüm ve sakat kalma olayının meydana geldiğine dair kanıtlar bulunduğu belirtilmiştir.

Raporda ayrıca, açık hava mitinglerini dağıtmak için kullanılan bu tür silahların kapalı yerlerde kullanılmaları halinde sağlık için son derece zararlı oldukları, ABD cezaevi yetkililerinin ise hücrelerinde kapalı tuttuklulara bile bu silahları serbestçe kullandıkları, bu durumun tutukluların korunması için benimsenen uluslararası ilkelere ters düştüğü belirtilmiştir.

Güney Kore diktatörü, kendini yeniden devlet başkanı seçtirdi

SUEL (ANKA)

Güney Kore Devlet Başkanı **Park Chung Hee**, 15 yıldır sürdürmekte olduğu grevine, sahte bir seçimle 6 yıllık bir süre için yeniden seçilmiştir.

«Birlik İçin Ulusal Konferans» adı altında görev yapan ve başlıca görevi devlet başkanının görev süresini uzatmak olan organın ikinci dönem toplantısının açılış oturumunda yapılan sahte seçimde, Devlet Başkanı **Park Chung Hee**, mevcut 2578 delegeden 2577'sinin oyuyla yeniden Devlet Başkanlığına seçilmiştir. Bir oy ise geçersiz sayılmıştır.

PARK CHUNG İLK KEZ 1963'DE CUMHURBAŞKANI SEÇİLMİŞTİ

30 yıllık Güney Kore Cumhuriyetinin Devlet Başkanlığı makamını işgal eden üçüncü kişi olan **Park Chung Hee** ilk kez 1963 yılında Cumhurbaşkanı seçilmiş, görev süresi daha sonra sürekli olarak uzatılmıştı.

F. Alman tekelleri, ırkçılarla işbirliği yapıyor

★ KAUNDA VORSTER REJİMİNE YARDIM EDEN ŞİRKETLERİ AÇIKLADI

Zambiya Devlet Başkanı **Kenneth Kaunda**, ırkçı Güney Afrika ile işbirliği yapan Federal Almanya'yı kınamıştır. Kaunda, özellikle Federal Alman şirketlerinin Güney Afrika'da nükleer teknoloji alanında yaptıkları yatırımları şiddetle eleştirmiştir.

Federal Almanya'nın Güney Afrika Cumhuriyetindeki yatırımlarının 12 milyar mark olduğu bildirilmektedir. Güney Afrika ordusunun esas olarak Federal Alman Daimler-Benz kamyonlarını kullandığı, telefon ve posta donanımının Siemens tarafından üretildiği, ayrıca, bu işbirliğinin daha da genişletilmesi için bir Federal Alman ticari heyetinin sonbaharda Güney Afrika'ya gideceği kaydedilmektedir.

İngiltere'de barış örgütleri hükümetin silah satmasını eleştiriyor

★ «KAHVALTI İÇİN BOMBA» ADLI BROŞÜRDE, GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERİN SİLAH ALIMLARI İNCELENİYOR

★ SİLAH ALMAK, YOKSUL ÜLKELERİ DAHA DA YOKSULLAŞTIRIYOR

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İngiltere'de barış uğrunda savaşım veren örgütlerin bazıları, şimdiye dek gelip geçmiş İngiltere Hükümetlerinin gelişmekte olan ülkelere silah satma politikasını eleştiren bir rapor yayınlamışlardır. **«Kahvaltı İçin Bomba»** adını taşıyan rapor, gelişmekte olan ülkelerin silahlanmasının, bu ülkelerde sefalet - baskı - silahlanma kısır döngü su yarattığını ve kalkınmayı engellediğini hatta tersine çevirdiğini belirtmektedir.

Rapor, silah alımlarına ayrılan dövizlerin gelişmekte olan ülkelerin elindeki kıt döviz olanaklarını yuttuğunu, toprağın gıda malları üretimi yerine silah alımlarında kullanılan dövizleri sağlayacak ihraç mallarının üretimine ayrıldığını ve çiftçilerin mülksüzleşerek yaşam standartları altında yaşayan işçiler durumuna geldiğini açıklamaktadır. Bütün bunlardan doğan toplumsal huzursuzlukların daha fazla silah ithal edilerek ve bu silahları halka karşı kullanarak bastırıldığı vurgulanmaktadır.

Rapor, böyle bir süreç içinde gelişmekte olan ülkelerin teknolojik bağımlılığının da arttığını belirtmektedir. Rapor, İngiliz Hükümetini, silah endüstrisini toplumsal değere sahip bir endüstriye çevirmesini istemekte ve bu amaç için kitle örgütleri ile işbirliği yapmaya çağırmaktadır.

Demokratik Yemen. Kuzey Yemen ile görüşmelere hazır olduğunu açıkladı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Konseyi Başkanı ve Başbakan **Ali Nasır Muhammed**, ülkesinin, Kuzey Yemen ile aralarındaki anlaşmazlıkları dış müdahaleler olmaksızın görüşmeler yolu ile çözümlemeye hazır olduğunu söylemiştir.

Aden'de düzenlenen kalabalık bir mitingde konuşan **Muhammed**, Kuzey Yemen Devlet Başkanının öldürülmesi ile Demokratik Yemen'in ilişkisi olduğu yolundaki iddiaları kesinlikle reddetmiş, bu olayın, Demokratik Yemen'e karşı bir saldırı düzenlenmesi için gerici Arap ülkeleri tarafından gerekçe olarak kullanıldığını belirtmiştir.

Ali Nasır Muhammed, Arap Birliği Örgütünde alınan Demokratik Yemen'e teknik yardımların kesilmesi ve ilişkilerin dondurulması kararını da kınamış ve bu kararın Arap birliğini baltalamaya yönelik tehlikeli bir karar olduğunu söylemiştir.

Hak, Pakistan yönetimine gerici sivilleri de ortak etti

İSLAMABAD (ANKA)

Pakistan'da geçen yıl Başbakan **Butto**'yu devirerek yönetimi ele geçiren **General Ziya Ül Hak**, bugüne kadar ülkeyi sıkıyönetimle idare eden «Danışma Konseyi»ni feshederek, yerine 22 üyeden oluşan bir kabine kurduğunu açıklamıştır. Sivil ve askerlerden oluşan karma hükümette 5 asker yeralmış, ayrıca hükümete katılmayı kabul eden Müslüman Birliği'ne de kabinede 7 üyelik verilmiştir.

Olaylar ve Yorumlar

Bilge DICLELI

Ne yapmak istiyorlar ?

Kanlı saldırılar, cinayetler son günlerde doruğa ulaştı. Çokuluslu şirketlerin hükümete dayatmaları, hükümeti zor duruma düşürme girişimleri arttıkça artıyor. Eski MC'ciler hep bir ağızdan faşizm temposu tutuyorlar. Bu arada yoğunlaşan provokasyonlar, demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasına, derneklerin kapatılmasına, öğrenci gençlik üzerindeki baskıların artmasına yolaçmakta.

Besbelli ki, birileri, birşeyler yapmak istiyor.

Peki ne yapmak istiyorlar?

Bütün bu olup bitenler, ilk kez Türkiye topraklarında görülse idi, üzerinde uzun uzun düşünülür, şunu ya da bunu yapmak istedikleri üzerinde tartışılabilirdi.

Ama, emperyalizmin, ona dayanan gericilik güçlerinin istedikleri açık-seçik ortadadır.

Onlar, ülkemizdeki demokrasi güçlerini yoketmek, sindirmek, bölmek, oyuna getirip susturmak istiyorlar.

Onlar, işçi sınıfı başta olmak üzere, tüm çalışanlara kan kusturmak, yaşamın eşiğinde süründürmek, açlığa mahkum etmek, bu arada da ceplerini doldurmak, ha doldurmak istiyorlar.

Onlar, küçük esnafın iflas etmesi ve susması için, küçük köylünün topraksız kalması, ocaklarına düşmesi ve iş dilenmesi için, küçük sermayesiyle kendisine iş kurmuş olanların silinip süpürülmesi için bir ortam hazırlamak istiyorlar.

Onlar, emperyalizmin Türkiye topraklarındaki üslerinin genişletilmesi için, çokuluslu şirketlerin ülkemizi daha fazla talan etmesi için, doğal kaynaklarımızın sıfıra indirilmesi için harekete geçmek istiyor.

Onlar, komşularımızla savaşa tutuşmamızı, uluslararası yumuşama ortamının yerini soğuk savaşın almasını, habire silah satın almamızı ve insanlığı tehdit eden silahların, Nötron bombalarının Türkiye topraklarına yerleştirilmesini istiyorlar.

Bütün bu olup bitenler, işte bu korkunç isteklerden yani uluslararası gericilik güçleriyle işbirliğindeki yerli gericiliğin faşizme yönelmek arzusundan kaynaklanıyor.

Evet, bütün bu olup bitenler ilk kez Türkiye topraklarında görülse idi, üzerinde uzun uzun düşünülür, şunu ya da bunu yapmak gerektiği üzerinde tartışılabilirdi.

Ama bütün bunlar, ilk kez Türkiye'de görülmüyor. Faşizmin iktidar olduğu bütün ülkelerde, tekelci sermayenin en gerici, en kanlı, en saldırgan iktidarı hep böylesine ortamlardan yararlanarak kurulmuştur. Bunu bilmeyen yok.

Bilmeyen yok ama, bilmezden gelenlerin sayıları hâlâ kabarık. Kimileri, provokasyonlara kolayca gelmekte. Kimileri, «Güçbirliğine gitmek gerekiyor, ama başını ben çekeyim bu hareketin» deyip başını kuma gömüyor. Kimileri, «Ülkeyi cephelere bölme zihniyetine karşıyız» diyerek üstü kapalı da olsa, sermaye cephesinin yanında yer almaya devam ediyor. Kimileri de, sol görünüp, sağ vuruyorlar, yani Pekinci ağızla konuşup, bütün bu isteklerin hayata geçirilmesine yardım ediyorlar.

Evet, bütün bunların ilk kez Türkiye topraklarında görülmediği bir doğru. Uluslararası gericiliğin, onlarla işbirliğindeki tekelci sermayenin açık faşizmi getirme girişimlerine karşı, tüm ulusal demokratik güçlerin cephe birliğinin sağlanması yolundaki çağrı da ilk kez Türkiye'de yapılmadı.

Ama bilinen bir gerçek var...

Faşistlerin iktidar olmasının engellenmesinin, emperyalizmin gözü dönmüş isteklerinin önünün alınmasının, demokratik hak ve özgürlüklerin korunması ve genişletilmesinin tek yolu, **ulusal demokratik güçlerin cephe birliğinden geçmektedir.** Dünya üzerindeki deneyler bütün bunların, ancak tek bir yumruk olarak birleşildiği zaman, parlamento içi muhalefet ile parlamento dışı muhalefetin bir potada eritildiği zaman mümkün olduğunu göstermiştir, göstermektedir.

Bu nedenle, tüm ulusal demokratik güçlerin birleşmeleri gerektiği yolundaki çağrıya kulakvermek, gerçekten demokrasi yanlısı, gerçekten yurtsever, gerçekten barışsever tüm güçlerin boynunun borcu olarak ortaya çıkmaktadır.

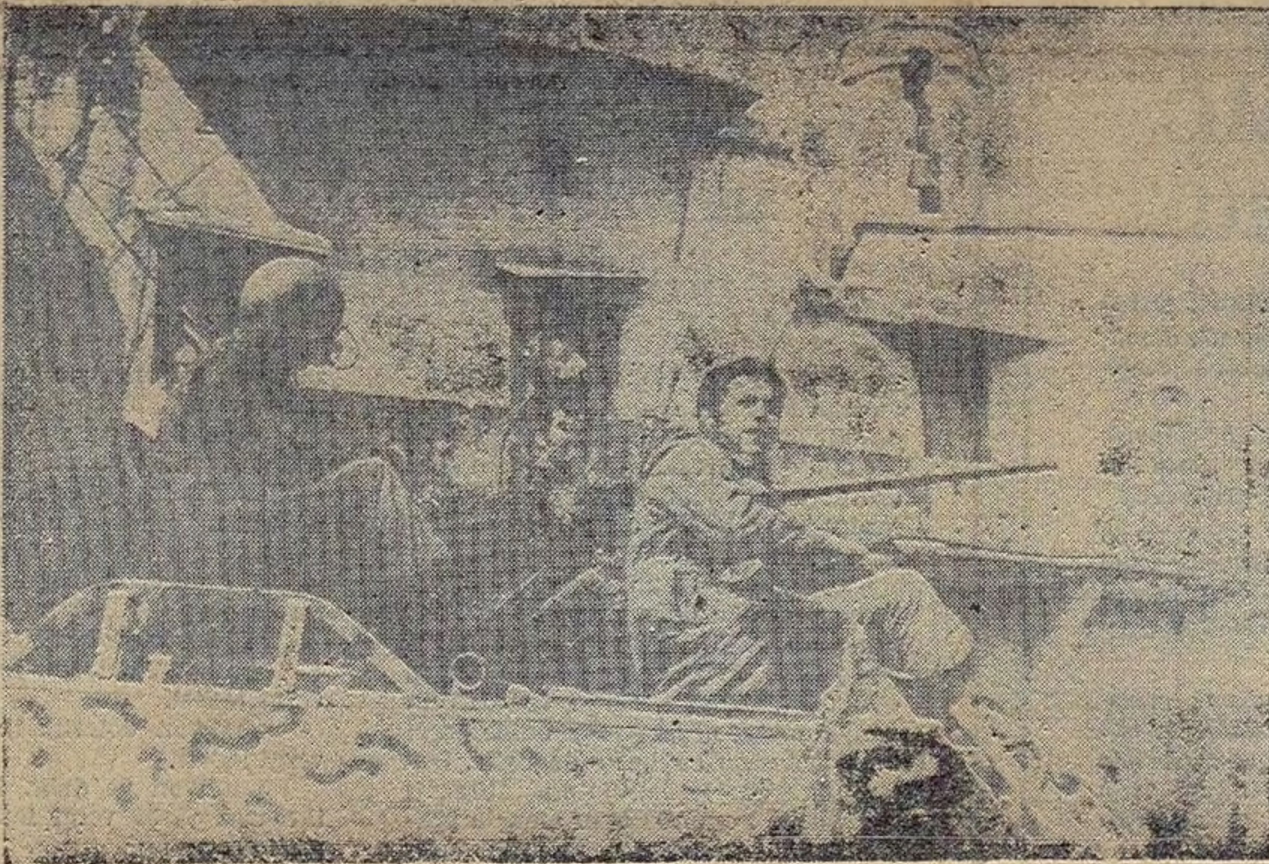
Lübnan'da neler oluyor ?

— SAĞCILAR ARASINDAKİ ÇATIŞMA BİR RASLANTI MIYDI?

— FRANJİYE, NEDEN SAĞCI CEPHEDEN AYRILMIŞTI?

— İSRAİL GERİ ÇEKİLİYOR MU?

— SURİYE'YE BAĞLI BİRLİKLERLE SAĞCILAR NEDEN ÇATIŞIYORLAR?

Lübnan'lı sağcılar

1978 Ocağından beri Lübnan'da huzur yok. İsrail'in Güney Lübnan'a saldırması ve bu arada bazı toprakları daha işgal etmesinden sonra, geçen ay da sağcılar arasında çatışmalar başladı. 13 Haziran 1978 tarihinde eski devlet başkanı Süleyman Franjiye'nin oğlu Tony Franjiye de dahil olmak üzere 33 sağcı katlediliyor, olay gizlenmeye çalışılıyordu. Fakat bu kez katliama «Filistin işi» süsü verilemedi. Kimin elini kana buladığı, apaçık ortadaydı.

KATAEB PARTİSİ NEDİR, NE YAPAR?

Beşir Gamayel yönetimindeki Kataeb Partisi Lübnan'ı faşistleştirmek amacını gütmektedir. Bu nedenle bir askeri konseye ve «ölüm mangaları»na sahip olan Kataeb, İsrail siyonizmi ile işbirliğine gitmekte, bu işbirliği sonucu Lübnanlıları gözünü kırpmadan katletmektedir.

Kataeb Partisinin amacı, Lübnan'da mevzilendirilen Birleşmiş Milletler Barış Gücü «UNIFIL) askerlerini durdurmaktır. UNIFIL bugüne kadar Lübnan'da kesinlikle kontrolü ele geçirememiştir. İsrail birliklerinin nasıl ve ne şekilde geri çekildikleri, ya da nerelerden çekilmedikleri konusunda denetlemelerde bulunamamaktadır.

İSRAİLLİ DANIŞMANLAR

Kataeb Partisi militanlarını İsrailli danışmanlar yönetmektedir. Bu arada kendi çekildikleri bölgelere bu sağcıların yerleşmesine yardım eden danışmanlar, ayrıca katliam ve porovakosyon dersleri vermektedir.

Eski devlet başkanlarından **Süleyman Falanjiye**, gerici cepheden İşte bu nedenle geri çekilmişti. O, ilericilere karşı olmasına karşın, İsrail siyonizmi ile işbirliği yapılmasına karşı çıkmakta ve bu olaylara son verilmesini istemekteydi.

Bildirildiğine göre son zamanlarda Franjiye taraftarları yeniden balayı dönemini yaşayan siyonizm-kataebçilik ilişkilerine aktif bir biçimde karşı çıkmaktaydılar.

SURİYE'YE BAĞLI BİRLİKLERE SALDIRILAR

Lübnan'da son olarak sürüp giden, çeşitli ateşkeslere karşın siyonizmin kışkırtmasıyla yeniden alevlendirilmeye çalışılan çarpışmaların da bu gericilik güçlerinin işi olduğu biliniyor. Siyonizm-Kataeb işbirliği, sonunda Suriye'ye bağlı Arap Barış Gücü birliklerine saldırılmasına yolaçtı. Suriye ile sağcılar arasındaki son çarpışmaların ardında işte bu gerçek yatmakta.

LÜBNAN'DA FAŞİZM GÜNDEMDE

Kataeb, cinayetlerini, kanlı saldırılarını ve provokasyonlarını sürdürürken, Lübnan'ın her tarafında örgütlenmeye çalıştığı ve siyonist danışmanlarından destek gören askeri timler oluşturmaktadır. Oluşturulan «yıldırım» ekiplerinin, Hitler Almanyasındakileri gölgede bırakacak nitelikte oldukları da gelen haberler arasında.

Binlerce kişilik bir kuvvetin, emperyalizmin ve siyonizmin denetiminde Lübnan'ı faşistleştirmek ve Ortadoğu'da provokasyonları hızlandırmak üzere istihdam edildiği söyleniyor.

İLERİCİ GÜÇLERİN AÇIKLAMASI

Son zamanlardaki bu tehlikeli gelişmeler üzerine toplanan **Lübnan Ulusal-Yurtsever Hareketi Politik Merkez Konseyi** durum değerlendirmesini yaptıktan sonra bir bildiri yayınladı. Bildiride, tüm ulusal demokratik güçlerin Ortadoğu'da kalıcı ve adil bir barışın kurulması yolundaki hedefleri uğruna yoğun bir savaşıma hazır olmaları isteniyordu. Ayrıca hükümet, faşistlere karşı önlemler almaya, bu önlemlerden sakınması halinde de Lübnan'a faşizmi kendi elleriyle getireceği belirtiliyor.

İsrail'in yıktığı Lübnan kentlerinde enkaz temizlenmeye çalışılıyor.

kısa haberler

CEZAYİR

Geçenlerde Rodezyalı ırkçılar tarafından 12 beyazın öldürülmesi olayı Cezayir tarafından kınanmıştır. Cezayir Dışişleri Bakanı Butefiika'nın yaptığı bir açıklamada, bu katliamın sorumluluğunun Zimbabwe Yurtsever Cephesi üzerine yıkılarak Cephe'nin lekelenmeye çalışıldığı ve Cephe'ye gösterilen uluslararası dayanışmanın zayıflatılmasının amaçlandığını belirtmiştir.

WASHİNGTON

Amerika Birleşik Devletleri'nde ekonomik sorunları özetleyen bir hükümet raporu, Amerika'da bu yıl enflasyonun artacağını açıklamıştır. Rapor, bu yılın geri kalan bölümünde, enflasyon oranının bu yılın ocak ayına oranla yüzde 1 daha çok olacağını bildirmiştir.

CAKARTA

Endonezya'nın silahlı kuvvetlerini güçlendirmek amacı ile önemli ölçüde silah satın almaya karar vermesi üzerine bu ülkeye silah satmak için ABD, İngiliz ve Fransız silah sanayileri arasında yoğun bir rekabet başladığı ve Endonezya'nın bütün bu ülkelerden silah satın alacağı belirtilmiştir.

MOGADİŞU

İki ABD parlamenteri, Somali - ABD ikili ilişkilerini ve Afrika'ya ilişkin sorunları tartışmak üzere Mogadişu'ya gitmiştir. Görüşmelerin, ABD'nin Somali'ye yapacağı silah satışları çevresinde yoğunlaşacağı sanılmaktadır.

BEYRUT

ABD Dışişleri Bakanlığının üçüncü en yetkili görevlisi sayılan Bakanlık Müsteşarı David Newsom'un yakında beş Güney Asya ve Ortadoğu ülkesini kapsayan bir geziye çıkacağı açıklanmıştır.

ABD Dışişleri Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada, Siyasi İşler Müsteşarı Newsom'un İran, Afganistan, Pakistan, Hindistan ve Suudi Arabistanı ziyaret ederek hükümet yetkilileri ile temaslarda bulunacağı belirtilmiştir.

İLACA YENİ BİR ZAM BEKLENİYOR

★ İLAÇ SANAYİİ TEMSİLCİLERİ SAĞLIK BAKANI TAN'IN ZAMDAN YANA OLDUĞUNU ÖNE SÜRÜYORLAR

HABER MERKEZİ

İlaç sanayicilerinin ilaca zam isteğine karşın, Sağlık Bakanlığının çok kullanılan bazı ilaçlar için «kâr eşeli»nin yüzde 58'den yüzde 46'ya düşürülmesini şart koştuğu, ancak bu uygulama sonucunda da ilaçlarda fiyat artışı görüleceği belirtilmektedir.

Sağlık Bakanı Mete Tan'ın bir süre önce konu ile ilgili olarak bazı ilaç işverenleri ile bir görüşme yaptığı ve görüşmenin ağırlık noktasının ilaca zam olduğu öğrenilmiştir. Bir ilaç sanayii müessesesinin genel müdürü olan Kaya Turgut, toplantıda, Sağlık Bakanı Mete Tan'ın ilaca zam yapılmasından yana olduğunu, ancak bu konuda hassas davrandığını belirtmiştir. Genel müdür Kaya Turgut, Sağlık Bakanlığının zam ile ilgili şartının bir süredir görüşüldüğünü, bu şartın «kâr eşeli»nin düşürülmesi olduğunu da ifade etmiştir.

KÂR EŞELİ NEDİR?

İlaç sanayiine özgü bir değerlendirme olan kâr eşelini Kaya Turgut şöyle açıklamıştır:

«Sözünü ettiğim kararname gereği sınayi maliyeti bir kuruş ile 2,5 lira arasında olan ilaçlara yüzde 58, 2,5 lira ile 15 lira arasında olanlara yüzde 31 oranında kâr hakkı tanınmaktadır. Bu oranların uygulanması ile elde edilen sayı da sanayi maliyet fiyatına eklenmektedir.

Sağlık Bakanı Tan, işte bu oranları halkın çok kullandığı ağrı kesiciler, peniciline, spreptomicine gibi dar spektrumlu antibiotikler ile kodein ve dioninli analjeziklerde düşürülmesini şart koşmaktadır. Bakanlığın isteğine göre bu ilaçlarda bir kuruş ile 2,5 lira arasındakilere yüzde 46, 2,5 lira ile 15 lira arasındakilere yüzde 29 ve 15 liradan yukarı olanlar için ise yüzde 25 oranı uygulanacaktır.»

Kaya Turgut, bu uygulama konusunda anlaşmaya varıldığı takdirde bu sınıf ilaçlarda fiyat artışı görüleceğini ancak bu artışın az olacağını sözlerine eklemiştir.

★ «Türkiye ilk kez uzun vadeli bir ticaret anlaşmasına Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği ile girmiş oluyor»

★ «Sovyetler Birliği'nin sahip olduğu sanayi ürünleri, Türkiye'nin gereksinimlerini büyük ölçüde karşılayabilecek durumdadır. Türkiye'nin sanayi alanındaki atılımlarına şimdiye kadar önemli katkılarda bulunmuş SSCB'nin bu katkısını daha geniş ölçüde sürdürme eğilim ve kararını görmek, bizi sevindirmiştir.»

★ «Türkiye Cumhuriyeti ile SSCB'nin dostluk ilişkileri ve işbirliği yönünde atılan adımlar yalnız iki ülkenin yararına olmakla kalmayacaktır. Dünyadaki yumuşama sürecine ve dünya barışına önemli bir katkı niteliği taşımaktadır.»

★ «Görüşmelerimiz, çalışmalarını uzun yıllardır takdirle izlediğimiz Sovyetler Birliği yöneticilerinin Türkiye'ye karşı besledikleri dostluk duygularını daha yakından anlamak olanağını bize verdi»

ECEVİT TASS AJANSINA ÖZEL DEMEÇ VERDİ

"Türkiye ile Sovyetler arasında imzalanan belgeler daha şimdiden olumlu sonuçlar vermeye başladı,,

ANKARA (ANKA)

Başbakan Bülent Ecevit, kendisiyle özel bir mülakat yapan TASS Ajansı muhabirine Sovyetler Birliği gezisi ile ilgili izlenimlerini anlatmış, «İki ülke arasında yeni çığırlar, yeni ufuklar açılmıştır» demiştir.

Ecevit, gezi sırasında başta Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri Leonid Brejnev, Başbakan Aleksi Kosigin olmak üzere bütün Sovyet devlet adamlarının Türkiye ile dostluğa verdikleri önemi kendi ağızlarından öğrendiğini belirterek, «Bu benim için çok sevindirici oldu» diye konuşmuştur.

Ecevit'in TASS Ajansı muhabirine verdiği demeç şöyledir:

«Komşumuz ve dostumuz Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'ne geçen ay arkadaşlarımla birlikte yaptığım ziyaret benim açımdan çok sevindirici oldu ve öyle sanıyorum ki, öyle inanıyorum ki, Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri arasındaki dostluk ilişkilerinin gelişmesi, işbirliğinin genişlemesi bakımından önemli aşama sayılacak nitelik taşıdı.

İki ülke arasında son yıllarda karşılıklı güven ortamı büyük ölçüde ilerlemiştir. Bu gezi vesilesiyle hazırladığımız siyasal belge, iki ülkenin iyi komşuluk ilişkilerini ve karşılıklı güvenini dostluk içinde işbirliği yapma kararlılığını vurgulayan bir belge niteliğindedir.

Bu belge iki ülke arasında son yıllarda oluşan güven ortamının bir sonucu olduğu gibi, gelecekteki ilişkilerimizin birbirimize güven verme bakımından daha da sağlam temellere dayanmasını sağlamaktadır. Bu belge şimdiden olumlu sonuçlarını, somut sonuçlarını vermeye başlamış sayılabilir. Çünkü bu belgeyi imzalamamıza vesile olan gezi sırasında, görüşmeler sırasında çok önemli bazı somut anlaşmalara varıldı. Bu arada özellikle Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği ile Türkiye arasındaki ekonomik ilişkiler bakımından yeni çığırlar, yeni ufuklar açıldı. Türkiye ilk kez uzun vadeli bir ticaret anlaşmasına, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği ile girmiş oluyor. Edindiğimiz izlenime göre, Türkiye ile Sovyetler Birliği'nin ekonomileri birçok bakımdan birbirlerini tamamlayabilecek niteliktedir. Şu anlamda ki, Türkiye'nin ürettiği bazı sanayi ve tarımsal ürünlere Sovyetler Birliği'nin gelecek için gereksinmesi bulunduğu gibi, sanayi alanında büyük atılımlar yapmış olan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği, Türkiye'nin gereksinme duyduğu bazı sanayi ürünlerine büyük ölçüde sahiptir ve Türkiye'nin bu alandaki gereksinmelerini büyük ölçüde karşılayabilecek durumdadır.

TİCARET İLİŞKİLERİ

Üzerinde görüş birliğine vardığımız yeni ticaret ilişkileri karşılıklı olarak birbirlerimizin gereksinmelerimizi uzun vadeli biçimde karşılamamızı sağlayacaktır. Böylelikle Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğinin ticaret ilişkilerinde önümüzdeki yıldan, hatta bir ölçüde bu yıldan başlayarak 2,5-3 katı bir artışın olacağına, daha ilerki dönemde bunun daha çok artabileceğine inanıyorum.

ULAŞIM VE KÜLTÜR

Ülkelerimiz ayrıca önemli bir transit yolu üzerinde bulunması, ülkelerimizin ulaşım konusunda birbirleriyle daha yakın işbirliği yapmaları ve ulaşım politikaları arasında uyum sağlamaları konusunda ilke olarak görüş birliğine vardık. Bunun dışında ülkelerimiz arasında turizmin geliştirilmesinde ilke olarak anlaştık. Ve bunun ayrıntılı hazırlıklarını yapmayı kararlaştırdık. Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında son yıllarda kültür değiş-tokuşu bakımından da önemli gelişmeler olmuştur, bunları daha geniş ölçüde sürdürmek üzere de bir kültür programı üzerinde mutabık kaldık. Ayrıca Türkiye Cumhuriyeti ile SSCB'nin Karadeniz'deki Kıta Sahanlıklarını belirlemeleri konusundaki görüşmelerin bir hafta içinde olumlu ve hakça bir sonuca ulaşmış olması, iki ülke arasındaki karşılıklı güven ve işbirliği anlayışı bakımından kısa sürede ne kadar mesafe alındığının çok somut, inandırıcı ve umarım ki, başkalarına da örnek olucu kanıtıdır.

SOVYET YÖNETİCİLERİ

Sovyetler Birliği'nde bulunduğumuz sırada, başta Devlet Başkanı Sayın Brejnev ve Bakanlar Kurulu Başkanı Sayın Kosigin olmak üzere birçok değerli devlet adamlarıyla, politikacılarla geniş temaslarımız, uzun ve samimi görüşmelerimiz oldu.

Bu görüşmeler, çalışmalarını uzun yıllardır taktirde izlediğimiz Sovyetler Birliği yöneticilerinin Türkiye'ye karşı besledikleri dostluk duygularını daha yakından anlama olanağını bize verdi. Şe şu izlenimi edindim ki, Sovyet liderleri ve Sovyetler Birliği halkı, ilişkide bulundukları ülkeye onun yönetimine güvendikleri, güven duydukları zaman bu ilişkilerin çok gelişme olanakları vardır. Biz de uluslararası ilişkilerde tıpkı insanlararası ilişkilerde olduğu gibi karşılıklı güvene büyük önem veririz.

Sayın Brejnev'in, Sayın Kosigin'in ve Sayın Gromiko'nun ve bizim görüşmelerde bulunduğumuz öteki Sovyet liderlerinin bölge sorunları ve dünya sorunları üzerinde Türkiye ile dostluğa verdikleri önemi kendilerinden ve inandırıcı biçimde dinlemek benim için çok sevindirici oldu. Ben inanıyorum ki, bu gezide yaptığım temaslar ve anlaşmalar sonucunda Türkiye Cumhuriyeti ile SSCB'nin dostluk ilişkileri ve işbirliği alanında, yönünde atılan adımlar yalnız iki ülkenin yararına olmakla kalmayacaktır. Dünyadaki yumuşama sürecine ve dünya barışına da önemli bir katkı niteliğini taşımaktadır. Bu niteliği taşıdığı zaman geçtikçe sanırım daha da iyi değerlendirilebilecektir. SSCB'ye yaptığımız gezinin ve aldığımız sonuçların Türk kamuoyunda da çok olumlu bir biçimde değerlendirildiğini görmek beni özellikle sevindirdi. İki komşu ülke arasındaki ilişkilerin sürekli bir dostluk içinde gelişmesini, devamını dilerim ve bu vesileyle ziyaretimiz sırasında bize yakın ilgi gösteren, Türkiye'ye dostluklarının yeni kanıtlarını veren SSCB halkına ve SSCB değerli yöneticilerine en iyi dileklerimi sunarım.»

Elçi «Doğu'da bölücülüğü ırkçı ve kafatasçılar yapıyor»

ANKARA (ANKA)

Bayındırlık Bakanı Şerafettin Elçi, bazı yayın organlarında hakkında sürdürülen «Bölücülük» iddialarına cevap vererek, «Ben AP Milletvekili olarak Parlamentoya girdiğim günlerde, Sıkıyönetim Mahkemesinde yargılanmış olmamı hatırlayıp, bugün bu olayı sürdürmeye çalışanlar aslında belli bir ahlâk anlayışını sergilemektedirler» demiştir.

Bayındırlık Bakanı Elçi, dün yaptığı yazılı açıklamada, 12 Mart döneminde Diyarbakır-Siirt İlleri Sıkıyönetim Mahkemesince «Milli duyguları zayıflatmak amacıyla örgüt kurma» suçundan 1 yıl 3 ay hapis cezasına çarptırıldığını, ancak bu kararın Askeri Yargıtay 2'inci Dairesinin 31.1.1974 gün ve 1974/2 esas ve 1974/19 sayılı kararı ile esastan bozulduğunu belirterek, buna ilişkin belgeleri açıklamasına iliştirmiştir.

Elçi, yazılı açıklamasında şöyle demiştir:

«Yargıtay'ın bozma kararından sonra, bütün çabamıza rağmen, Sıkıyönetim Mahkemesi davayı karara bağlamamış, Af Yasasının çıkması üzerine dava düşmüştür. Pek çok yurtseverin yargılandığı, normal hukuk ölçüleri içinde mahkûmiyetleri mümkün olmayan sanıkların mahkûm edildiği, 12 Mart olağanüstü döneminde bile mahkûm edilmediği gerçeği ortadadır.

Ceza yargılaması hukukunda, bir kimsenin belli bir suçtan mahkûm sayılabilmesi için, mahkûmiyet yolunda verilen kararın, Yargıtay aşamasından geçerek kesinleşmesi gerekir.

Ceza yargılamasında, insanlığın paylaştığı evrensel kurallardan biri, «bir kimsenin mahkûm oluncaya kadar suçsuz sayılması» biçiminde tanımlanan «masumluk karinesi»dir.

Olayın durumu ve ulaştığı hukuksal sonuç, bu kadar açık olmasına rağmen, hukukça mahkûm olmamış bir kimseyi, kesin hükümle mahkûm olmuş gibi göstermek, ya cehaletin ya da kasıtlı bir siyasal tutumun sonucudur.

«YANLIŞ DÜŞÜNCE» VE DOĞRU DÜŞÜNCE»

«27 Mayıs Devriminden sonra, Yüksek Adalet Divanınca, çeşitli ağır cezalara çarptırılmış birçok kimse, bugün Parlamentoda yasama görevi yapmaktadırlar» diye Elçi, «Çağdaş demokrasilerde, «tehlikeli düşünce», «tehlikesiz düşünce» ya da «aşırı düşünce», «aşırı olmayan düşünce» gibi ayrımlara ve kavramlara yer olmadığı inancındayım. Düşünceler için ortaya konabilecek tek ayrım, «yanlış düşünce» ve «doğru düşünce»dir. Düşüncelerin doğruluğuna ve yanlışlığına ise, ancak halk karar verebilir» demiştir.

Ihracatta kur garantisi tanınıyor

ANKARA (ANKA)

İhracatın geliştirilmesi amacıyla, ihracatta kur garantisi getirilmesi kararlaştırılmıştır.

İhracatın geliştirilmesi ve ihracatçının korunması amacıyla alınan karara göre, ihracatçıya yurtdışına satışını yaptığı dövizin Türk parası karşılığı döviz transferi yapıldığı günkü kurdan ödenecektir. Daha önce ihracatçılar, fiili ihracatı gerçekleştirdikleri gün geçerli kur üzerinden döviz karşılığını alabiliyorlardı. Yeni uygulamaya göre fiili ihracatın yapıldığı tarih ile dövizin yurda getirildiği tarih arasında, Türk parasının resmi değeri düşürülürse de, ihracatçı, Türk parasını yeni kura göre alacaktır. Fiili ihracat ile döviz transferi arasında geçen süre içinde Türk parasının dış değeri yükseltilirse, bu kez ihracatçı Türk parası karşılığını fiilî ihracat günü geçerli kurlardan alacaktır.

Vergi iadesi oranları MC dönemi rakamlarını aştı

İSTANBUL, (İSTA)

CHP ağırlıklı hükümetin «ihracatı teşvik» gerekçesi ile yaptığı son ekonomik düzenlemeler sonucu, ihracatta uygulanan vergi iadesi oranlarının MC dönemindeki iadelerin üzerine çıktığı belirlenmiştir.

Ekonomik gözlemciler, yapılan son düzenlemeler ile Devlet tarafından sermaye çevrelerine, ihracatçılara vergi iadesi olarak dağıtılan paranın 1978 yılı içinde bir önceki yıla göre yüzde 47 oranında artarak 5 milyar liraya ulaşacağını söylemişlerdir.

Su, kibrit, traş bıçağı, topiuiğne, emzik, biberon ve Kuran gibi ilginç maddeler de dahil 389 grup içinde toplanan yaklaşık 2 bin 500'den fazla mala uygulanan vergi iadesinin oranları hükümet tarafından artırılmıştır. «ihracatı teşvik» gerekçesi ile yapılan bu düzenleme sonucu vergi iadesi oranları bazı mal grupları için MC dönemi rakkamlarını aşmıştır.

CHP'nin iktidar olmadan önce ,vergi iadesi uygulamasını «soygun» olarak nitelemesi ve vergi iadesi uygulamasını kaldıracağını vaadetmesine karşın «ihracatı teşvik» gibi soyut bir gerekçe ile vergi iadesi oranlarını MC dönemi rakkamlarının üzerine yükseltmesi yadırganırken, 1977 yılı içinde 3.5 milyar lira olduğu belirlenen vergi iadelerinin 1978 yılı içinde yüzde 47 oranında artarak 5 milyar liraya ulaşacağı ileri sürülmüştür.

KÖY-KOOP: "Tarım ürünlerine uygulanan vergi iadesi azdır,,

KÖY-KOOP Genel Başkan Yardımcısı Mustafa Başer, İzmir'de basına bir açıklama yaparak, ekonomisi tarıma dayalı olan ülkemizde tarım ürünlerine uygulanan vergi iadesi oranını KÖY-KOOP olarak az bulduklarını belirtmiştir.

Ülkemizde tarım tekniğinin gelişmemesinden dolayı tarım ürünlerinin maliyetinin diğer ülkelere nazaran yüksek olduğunu söyleyen Başer, «Bu duruma göre, tarım ürünlerinin dünya piyasasında pazar bulabilmesi vergi iadesine bağlıdır» demiştir. Başer, Ticaret Bakanlığının İhracatı Geliştirme Fonunda aynı amaçla kredi alan 5-10 ihracat firmasının dış pazarlarda birbirleriyle rekabet ederek tarım ürünlerimizin değerini düşürdüklerini, bu uygulamanın ise tarım ürünleri ihracatımızı olumsuz yönde etkilediğini belirtmiştir. KÖY-KOOP'un tarım ürünlerinin ihracatında uygulanmasını istediği kredi ve vergi iadesi limitlerini, Başer şöyle sıralamıştır:

«2 milyon dolarlık ihracata % 15
3 milyon dolarlık ihracata % 20 vergi iadesi,
4 milyon dolarlık ihracata % 25 vergi iadesi,
5 milyon ve daha fazla dolarlık ihracata % 35 vergi iadesi uygulanmalıdır.»

Hakkari 15 gündür susuz

HAKKARİ, (THA)

Yeni şehir içme suyu şebekesi çalışmaları sırasında eski şebekenin tahrip olması nedeniyle şehir merkezi 15 günden beri susuz bulunmaktadır.

Hakkari Belediye Başkanı Abdurrahman Keskin, yeni içme suyu şebekesinin döşenmesi sırasında meydana gelen arızanın giderilmesine çalışıldığını, arızanın birkaç gün içersinde giderileceğini söylemiştir. Belediye Başkanı Keskin, halen çalışmaları sürdürülen yeni içme suyu şebekesinin 20 milyon liraya malolacağını belirterek, şebekenin tamamlanmasından sonra sıkıntının tamamen giderileceğini açıklamıştır.

Öteyandan, 15 günden beri susuz bulunan Hakkari'de halk, içme suyu ihtiyaçlarını derelerden temin etmektedir.

Başbakana gönderilen mektupta Bağ-Kur'da faşist baskıların sürdüğü belirtildi

ANKARA, (İSTA)

Tüm Memurlar Birleşme ve Dayanışma Derneği (TÜM-DER) Ankara Şubesi Başkanı Fatih Üstün Başbakan Bülent Ecevit'e bir mektup göndererek BAĞ-KUR'da MC iktidarları dönemindeki komando baskı ve saldırılarının bugün de devam ettiğini hatırlatmış gerekli işlemin biran önce yapılmasını istemiştir.

Üstün, Ecevit'e gönderdiği mektupta faşist kadroların kurum içinde silahla dolaşarak olay çıkarmaya çalıştıklarını bildirmiş özetle şunları söylemiştir:

«Çeşitli devlet dairelerinden naklen veya açıktan alınan faşist zorbalarla kurum doldurulmakta, bir faşist odak haline getirilmektedir. Kuruma alınan bu zorbalar sürekli silahlı olarak dolaşmakta, tehdit ve sataşmalarla çalışanları tedirgin etmekte, terör havası estirmektedir. Bunlara karşı tedbir alınması gerekirken bu kişiler adeta ödüllendirilmekte, üniversite mezunları memur olarak çalışırken asaleti bile tasdik edilmemiş kişiler şef, müdür kadrolarına atanmaktadırlar.

Kurumda yemeğe misafir getirilmesi yasak olduğu halde memurlukla ilgisi bulunmayan kişiler yemekhaneyi işgal etmekte, memurların yemek yemesini zorlaştırdıkları gibi laf atarak olay çıkarmaya çalışmaktadırlar. MC döneminde seçimlerde kullanıldığı basına yansıyan resmi otoların faşistlerce özel işlerde kullanıldığı söylenmekte, bu nitelikteki kişilerin izinsiz olarak günlerce daireye gelmedikleri ve idare edildikleri görülmektedir.

Faşist zorbalar, baskı ve tehditlerle memurlara gazete satmaya ve bağış toplamaya kalkışmakta, vermek istemeyenlere saldırmaktadırlar. Kuruma Cumhuriyet, Politika, Milliyet gibi ilerici gazete ile gelen memurlar saldırıya uğramakta, gazeteleri ellerinden alınmakta, sürekli tehdit altında tutulmaktadırlar. İlerici memurların can güvenliği ortadan kaldırılmış durumdadır, BAĞ-KUR'da MC dönemi tüm baskı ve şiddetiyle sürmektedir.»

İKD Merkez Yönetim Kurulu ve Bölge Sekreterleri Toplantısı yapıldı

İlerici Kadınlar Derneğinin Merkez Yönetim Kurulu ve Bölge Sekreterleri toplantısı 1-3 Temmuz tarihleri arasında İstanbul'da yapılmıştır. Toplantı sonucunda yayınlanan bildiride iç ve dış politik gelişmeler değerlendirilmiş ve hükümetin faşist tırmanışa karşı etkin tavır alması istenmiştir.

İKD'nin üç gün boyunca devam eden MYK ve Bölge Sekreterleri toplantısı sonunda yayınlanan bildiride, toplantı boyunca örgütlenme, eğitim, propaganda, basın-yayın çalışmalarının gözden geçirildiği ve yeni dönem çalışmalarına ışık tutacak kararlar alındığı bildirilmiştir. Bildirinin Türkiye'deki politik gelişmelere ilişkin bölümlerinde ise, hükümetin POL-DER olayı ile belirgin olarak ortaya çıkan, anti-demokratik tutumu eleştirilmiş ve faşist tırmanışa karşı etkin tavır alınması istenmiştir.

Ecevit'in Sovyetler Birliği gezisine ilişkin görüşlern de açıklandığı bildiride, şöyle denilmiştir:

«Barış ve demokrasiden yana güçlerin uzun yıllardır süren savaşımı sonucu sağlanan olumlu bir gelişmenin kanıtı, Başbakan Ecevit'in Sovyetler Birliği gezisinin sonuçlarıdır. Derneğimiz, bu ziyaret sırasında Türkiye ile SSCB arasında imzalanan ekonomik, siyasal ve kültürel belgeleri sevinçle karşılamıştır. İki ülke arasında dostluk ve iyi komşuluk ilişkilerinin geliştirilmesinde önemli bir adım olacak bu belgeler, yumuşama ve silahsızlanma savaşımına getirdiği yaklaşımlar açısından da büyük önem taşımaktadır.»

İşçi emeklileri, dul ve yetimlerinin avanslarının ödenmesine 10 Temmuz'da başlanıyor

★ AVANSLARIN ÖDENMESİ İÇİN SOSYAL SİGORTALAR KURUMU TARAFINDAN TÜM HAZIRLIKLARIN TAMAMLANDIĞI BİLDİRİLDİ

ANKARA, A.A.)

İşçi emeklileri ile dul ve yetimlerinin avanslarının ödenmesine 10 Temmuz Pazartesi günü başlanacaktır.

Bilindiği gibi, Bakanlar Kurulu, işçi emeklileri ile dul ve yetimlerinin maaşlarının barem esasına uydurulmasına ilişkin yasa çıkıncaya dek, bu şekilde aylık alanlara yüzde 15 avans verilmesini kararlaştırmıştı.

Bakanlar Kurulu kararı uyarınca işçi emeklileri ile dul ve yetimlerine verilecek olan yüzde 15'lik avansların Pazartesi gününden itibaren ödenmesi için Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından tüm hazırlıkların tamamlandığı bildirilmiştir.

Panamaryof NATO ülkelerini kınadı

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi toplantısından sonra çalışmalarına başlayan Sovyetler Birliği Yüksek Şûra Toplantısında bir konuşma yapan Sovyetler Birliği Millet Meclisi Dışilişkiler Komisyonu Başkanı Boris Panamaryof, NATO'nun Washington Zirvesi'nde alınan uzun dönemli silahlanma kararlarını kınamış ve bu programın, dünyadaki olumlu değişiklikleri tehlikeye attığını belirtmiştir.

Sovyetler Birliği Millet Meclisi Dışilişkiler Komisyonu Başkanı Panamaryof, bugünkü Çin yönetiminin de yumuşamaya karşı çıktığını belirtmiş ve Pekin'in silahların sınırlandırılması konusundaki uluslararası antlaşmaların hiçbirisine katılmadığına dikkat çekmiştir.

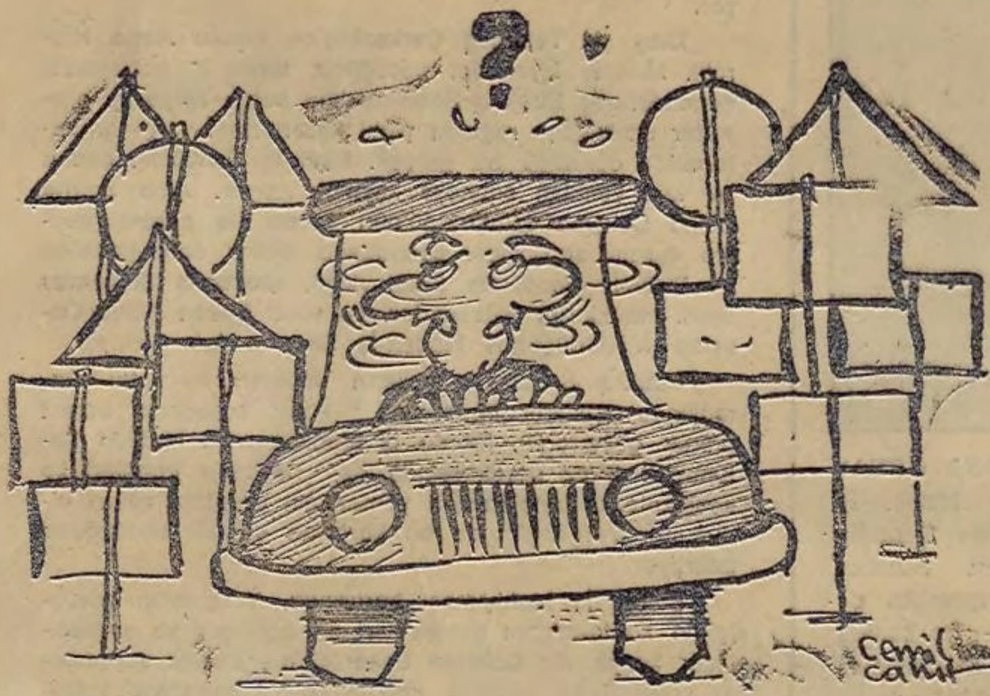
ULAŞIM DÜĞÜMÜ
ULAŞIM ÇÖZÜMÜ

Hazırlayan:
Hüsnü MAHLİ

-1-

★ 16. YÜZYILDAN İTİBAREN, BATI AVRUPA'DA HIZLA GELİŞEN KENT MERKEZLERİNİ BİRBİRİNE VE KIRSAL ALANLARI KENT MERKEZİNE BAĞLAYAN ARABA VE KERVAN YOLLARI AĞININ GELİŞTİĞİNE TANIK OLUYORUZ.

★ OSMANLI DEVLETİ AVRUPA KAPİTALİZMİNE GİDEREK DAHA BAĞIMLI HALE GELDİKÇE YABANCILAR SÖMÜRÜLERİNİ DAHA GENİŞ ALANLARA YAYABİLMEK İÇİN ÜLKEDE DEMİR YOLLARI VE LİMAN TESİSLERİNİN YAPIMINA HIZ VERMİŞLERDİR.

İlk demiryolları ve yollar emperyalistlerin ihtiyaç ve çıkarlarına hizmet ediyordu

Ulaşım; insanların, malların, haberlerin ve hizmetlerin bir yerden diğer bir yere ekonomik amaçlarla taşınmasıdır. İstanbul, Ankara gibi büyük kentlerin ulaşım sorunları, ülkemizdeki ulaşım sorunlarının bir parçasıdır. Bu nedenle de öncelikle ülkemizin genel ulaşım sorunlarını ortaya koymak gerekli dir. Ülkemizin ve halkımızın çıkarlarına aykırı olan bugünkü üretim ilişkilerinin yapısı, ulaşım yapımızı da yönlendirerek bugüne getirmiştir.

Sorun, sadece hizmet sunulması ve yığılması sorunu değildir. Sorunun temellinde ülkemiz koşullarına uymayan bir ulaşım politikasının uygulanması yatmaktadır.

BİLİMSEL BİR YAKLAŞIM:

15. yüzyıldan itibaren Batı Avrupa ülkelerinin gerçekleştirdiği büyük coğrafi keşifler, eski dünyanın ticaret yollarını değiştirdi. Bu durum, ipek yolunun o döneme kadar olan önemi ile Osmanlı merkezi devletine sağladığı gelirleri kısmen sarstı. Bu nedenledir ki, Fatih ve Yavuz'un fetih seferleri, tamamen yeni yolların uğrak ve kavşak noktalarını ele geçirmeye ve uzun mesafe ticareti üzerindeki hakimiyeti yeniden kurmaya yöneldi. Bu mümkün olmayınca Osmanlılar, Kanuni zamanından itibaren Batı Avrupa tüccarını kapitülasyonlar yoluyla Doğu Akdeniz'e çekmeye çalıştılar. Bu sırada merkezi devlet teşkilâtı zanaat üretimini yukardan aşağıya örgütleyen ve kentlerdeki yeni üretici güçlerin gelişmesini büyük ölçüde engelleyen, çok katı bir lonca sistemi içine hapsetmiş bulunuyordu. Köylülük ağır feodal sömürü altında gelişmek, üretimini artırmak olanaklarını yitirmişti. Sermaye birikimi olmadığından, iç pazarlar dolayısiyla da bu pazarlara, mal ve insan akımını sağlayan ulaşım sistemi gelişmedi.

16. Yüzyılda Batı Avrupa, kapitalizmin ilk kıpırdanışları içersindeydi. Sömürgelerden elde edilen altın ve gümüş, bütün Batı Avrupa'ya yayılıyor, ticaret ve imalat sermaye birikimini hızlandırıyordu. Mahalli lonca örgütlenmesi dağılıyor, kentlerde bağımsız üreticiler çoğalıyor, köylük bölgelerde ürün - rant, para - ranta dönüşüyor, kent sanayinin yeni ürünleri için daha geniş pazarlara ihtiyaç duyuluyordu. Batı Avrupa'da 16. Yüzyıldan itibaren başlayan bu gelişme, ulaşım olayını da yakından etkiledi. Şehirlerdeki üreticilerin ve zenginleşen köylülerin çıkarları, şekillenen politika, genişleyen pazarlara göre bir ulaşım ağı kurulmasını ve ulaşım şekillerinin uygulanmasını beraberinde getirdi.

Batı Avrupa'nın gelişmiş ülkelerinde kent burjuvazisi daha erken çağda tutucu feodaliteye üstün gelebilmişti. Bu nedenle 16. Yüzyıldan itibaren, Batı Avrupa'da hız la gelişen kent merkezlerini birbirine; ve kırsal alanları kent merkezine bağlayan araba ve kervan yolları ağının geliştiğine tanık olundu. İşte bu gelişmiş Avrupa, kapitülasyonlarla Osmanlı toplumuna girmiş, yerel zanaat ve ticareti olumsuz yönde etkilemiş ve Osmanlı toplumunda Avrupa'dakine benzer bir sermaye birikiminin oluşmasına büyük bir engel teşkil etmiştir. 15-18 yüzyıllar arasında Osmanlı Devleti, Avrupa ülkelerine yeni yeni ticari imtiyazlar tanımış, 18. yüzyıldan itibaren de yarı sömürge bir nitelik almaya başlamıştır.

Daha sonraki dönemlerde, yani 19. yüzyılın ikinci yarısından sonra, özellikle de 1880'lerden başlayarak Avrupa'nın kapitalist ülkelerinden bugünkü geri kalmış denilen (Osmanlı Devleti dahil) ülkelere sermaye ihracı başlar. Genellikle devletlere borç verme şeklinde olan bu uygulamanın amacı, sermayenin sömürgelerde çok daha yüksek kârlar elde etmesidir. İşte bu nedenle de borç verme gelişi güzel yürütülmemiştir. Avrupa'da üretilen sanayii ürünlerinin gereksinme duyduğu hammaddelerin, tarım ürünlerinin sanayi merkezlerine taşınması ve ürünlerin pazarlarını genişletecek olanakların da yaratılması gerekmiştir. Osmanlı İmparatorluğu bu açıdan da batı kapitalizmi için zengin bir sömürü alanı olmuştur. Buna karşılık Avrupa'ya dayanma politikası izlemekte olan Osmanlı İmparatorluğu, ülkeyi yabancı kapitalizme bağlı açık pazar haline getirmiş, 1783'den itibaren de padişahların dış borçlar aramaları bu gelişmeyi hızlandırmış, yabancılara yeni imtiyazlar tanınmaya başlanmıştır.

Bu imtiyazlar özellikle **ULAŞIM** sektöründe yoğunlaşmaktadır. İşte bu açıdan bakıldığı zaman, Osmanlı İmparatorluğu döneminde yapılan demiryollarının imparatorluğun değil, dünya pazarlarında etkinlik sağlamak isteyen emperyalist ülkelerin ihtiyaç ve çıkarları doğrultusunda kurulduğu görülür. İmparatorluğun sosyo - ekonomik ve politik yapısından ötürü, demiryolu yapımı başlı başına bir vurgun alanı haline gelmiş, bir bakıma da, demiryolu yapımı aracılığıyla, Batılıların, imparatorluğu «haraca» bağlamışlardır.

Ulaşım sorunu salt hizmet sunulması ve yığılması sorunu değildir, sorunun temelinde, ülkemizde koşullarına uymayan bir ulaşım politikasının uygulanması yatmaktadır.

OSMANLI DÖNEMİNDE YAPILAN DEMİRYOLLARI EMPERYALİST DEVLETLERİN ÇIKARLARINI YANSITIYOR

Batı Avrupa'nın sanayi ürünleri ülke pazarlarını istila edince, mevcut sanayi kuruluşları da yıkılıp gitmiştir. Üretimin temeli çöktükçe, bağımsız gelir kaynakları kurudukça ve Osmanlı Devleti Avrupa kapitalizmine daha bağımlı hale geldikçe yabancılar sömürülerini daha geniş alanlara yayabilmek için, ülkede demiryolları ve liman tesislerinin yapımına hız vermişlerdir. 22 Eylül 1856 tarihli İzmir - Aydın demiryolu ilk imtiyaz olmuştur. Bir fermanla verilen bu imtiyaz 50 yıllık olup, sürenin sonunda devletin hesapları tasviye ettikten sonra yolu devralması sözkonusu idi. Ancak, devlet 1879 yılında yeni bir anlaşma akdederek şirkete, Aydın hattını Sarayköy'e kadar uzatma ve Torbalı - Tire arasında bir kol inşa etme yetkisini tanıyınca, yeni imtiyaz 1910 yılına kadar uzatılmış oldu.

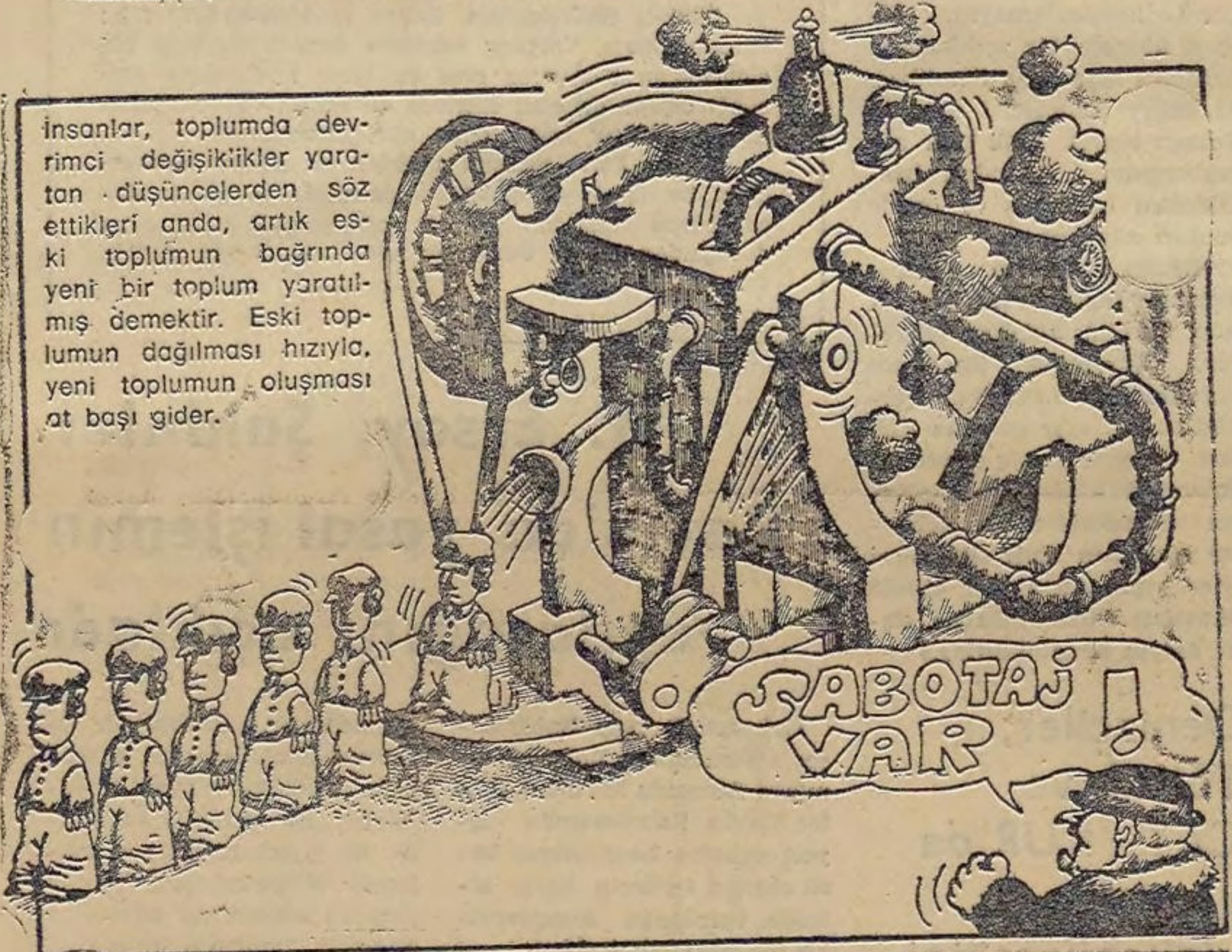
YARIN:
ULAŞIM VE TOPLUM

ÖZÜR

«Çukurova'da Sıtma Var» başlıklı dizimizin dün yayınlanan son bölümünde, Has - İş Sendikası Genel Başkanı Halil Hayta, bir dizgi hatası sonucu, Tüm Has - İş Sendikası Genel Başkanı olarak gösterilmiştir. Düzeltir kendisinden ve okurlarımızdan özür dileriz.

Çizgilerle Manifesto
karl marks - friedrich engels

ÇİZGİ: RO MARCENARO

-58-

18. yüzyılda hıristiyanlık, akılcı düşünce karşısında yenik düştüğü sırada, feodal toplum, burjuva toplumu ile çoktan kavgaya tutuşmuştu.

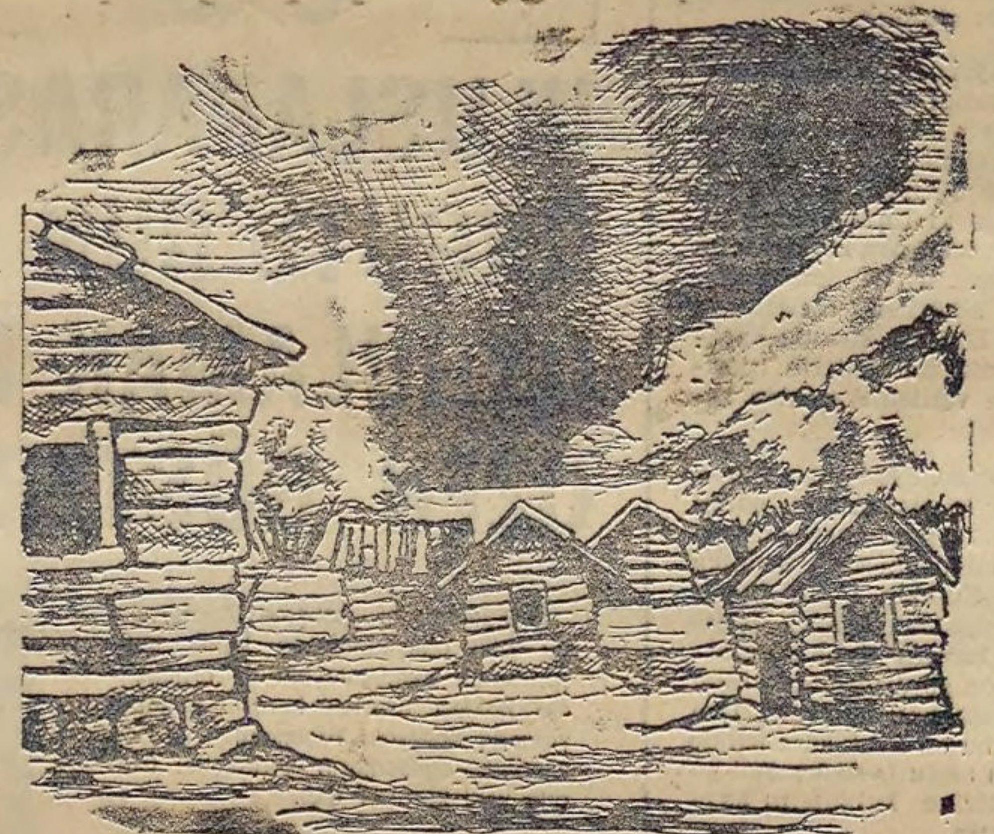
(Devam edecek)

YAŞAMAK YASAK

ROMAN

Hasan KIYAFET

-5-

İşçi damları, derme çatma tahta barakalardı...

Fındığın iyisini
Biz yemeyiz yemeyiz,
Çekeriz yoksulluğu
Kimselere demeyiz...

Yağmurun dinmediğini gören Tilki Osman öfkeli:

— Ula uyuşuklar, ne duruyorsunuz? Alın yerdeki fındığı yürüyün dao.

Osman'ın yağmurda tükenen cılız sesinin, koca topluluğu böylesine etkiliyeceğini kimse kestiremezdi. Her dalın altından bir canlı fışkırdı. Çamur denizi yan yol, tezden işçiyle doldu. Hilmi buna tabandan kızdı. Oysa Naciye'yle yanyana yedi yıl böyle beklese yorulmazdı.

İşçi damları, derme çatma tahta barakalardı. Uzunca bir develiğe benziyorlardı. Yaz mevsimine göre yapıldığına, her bir yanı delik deşikti. Pencere baca açıktı. Baştan sona ikiye bölünmüş, orta yere yemeklik olarak bir salon bırakılmıştı. Köşelerinde ise karaya bürünmüş, şiş karınlı kocaman ocaklar vardı. İki iri gaz lambası aydınlanmayı sağlıyordu. Barakaların basık bodrumları, biraz da yer kazılarak ahır ve kümes haline getirilmişti. Bahçelerin başında süreli kalan işçilerin, kahyanın, yardımcısının ineği, tavuğu, danası kalıyordu. Ayrıca araba çıkmayan alanlarda kullanılan katırlar da buralarda barınıyordu. Hayvanların tepişip itişmeleri, barakalardan olduğu gibi duyuluyordu. Fakat yorgun işçi bundan hiç rahatsız olmuyordu. Başlarında davul çalınsa duyacak durumda değillerdi. Mısır çorbası, taze meyve hoşafı yiyen kendini yatak denen kötü bir çulun üstüne güç taşıyordu...

O akşam bir başka akşamdı. İşçi, Fadime'nin başına geleni unutamıyordu. İki kişi yanyana geldi mi fısır fısır onu konuşuyordu. «Fadime'yi, dağlar bahçeler güzeli Fadime'yi, nasıl bir son bekliyordu?»

Akşam yemeği üstünkörü yendi. Ne türkü söylendi, ne kaval ve de kemençe sesi duyuldu. Oysa her gün genç işçiler oyun koymaz toz çıkarırlardı. Şükrü, Mahir, Zeynep ve diğer küçükler bir iki koşturup düştüler. Zavallıcıkların boyunları tutmuyordu. Şükrü boynunu iki eliyle kucaklamış:

— Benim boynuma birşey oldu. Ana, boynum tutmuyor diye sokuluncu, diğer küçükler de şamatayı bastılar.

Çocukların sözkonusu yakınmaları fındık işçilerinin doğal rahatsızlığıydı. Yüksekteki dallara bakmaktan tüm böyle olurdu. Hele boyu kısalar için sorun daha da yoğunlaşırdı.

Fadime kadınlar bölmesinde ocağın başına yatırılmıştı. Üstüne çalan çaput koymayıp yığmışlardı. Kaynanası Emine nine, kucağında torunuyla yarı ağıt yarı türkü anlaşılmaz mırıltılarla sallanıyordu. Erkekler bölmesinde kadınların çıtı duyuluyordu. Yalnız çocukların ağıtlarından birşey anlaşılmıyordu. İki odayı ayıran yalın kat bir tahta perdeydi. Her bölmede kırk elli can üstüste yatıyordu. Kaşık kalıbı kucak kucağaydılar. Galip öğretmen tahtayı tıklatıp karısına:

— Fadime'nin ateşi var mı?

— Var var, şu soğukta ateşler içinde yanıyor. Bir yandan da, donuyorum, üstümü örtün diye sızlanıyor.

Galip, çevresindekileri:

— Ateş düşürücü bir hap gerekli, diye uyardı.

Kadınlar kulak kesilmiş, beri yanı dinliyorlardı. Öğretmen:

— Fındıkzadelerin çadırları uzak değil. Sıkı yürümeyle bir saatte gidilip gelinebilir. Orada Yetim Yaşar diye bir işçi var. Kendisi bizim köylüdür. Askerde sağlıkçıymış. Ufak tefek ilacı eksik olmaz yanından. İyi bir çocuktur. Selamımı götüren olursa, varını verir.

Galip'in bu görüşünü bölmenin öte yüzündeki kadınlar bile yadırgadı: «Ya Fındıkzadelerin kahyası Zalım Resul duyarsa» diye karşı çıktılar. Galip:

— Haklısınız ama, bu yağmurda itler bile inindedir. Duyacağını sanmam.

İşçilerden Kara Mehmet:

— Gece vakti Temeloğullarının bir işçisinin, Fındıkzadelerin yöresine geçmesi akıl işi değildir. Adamı tek kurşuna satarlar. Zaten son günlerde araları iyice bozuldu.

Hilmi ayağa kalktı:

— Ben gidiyorum. Mete şu yağmurluğunu bana ver.

Mete büzüldüğü köşeden kocuğuna atıldı:

— Yook arkadaş veremem.

— Niye?

— Niyesi var mı? Senin ölünde benim yağmurluğumun çıkmasını istemem.

Haydar dede yekindi:

— Al oğul benim kötü paltoyu al. Aferin sana, yiğit uşaksın. Korkma haydı, doğrunun dostu haktır. Onu arkasına alanın sırtı yere gelmez.

Ağlayan sızlayan, yağmurlu yaşlı, cin gibi karanlık bir geceydi. Hilmi adımını dışarı atar atmaz, vıcık vıcık çamurda yaylandı. Değneğini rasgele öne uzattı...

Haydar dede, bir eli başının altında palasına uzanıp, kehribar ağızlığını uzun uzun çekti. Dalgın söylendi:

— Düşman korkunç değildir. Düşman yenilmez değildir. Korku korkunçtur. Korkuyu yenmek güçtür. Onunla elleşmek, ilk kurşunu atmak güçtür. İşte bunu yapanlara yiğit denir. Yılgın insan kolay yol alamaz...

İşçinin çoğu horlamıştı bile. Gündüzün yorgunluğu akşamın serin ıslaklığıyla karışınca herşey bitmişti. Kadınlar bölmesinin sesi dinmek bilmiyordu. Öğretmen kalkıp Haydar dedenin başucundaki pencereye birşeyler tıkadı. Zehir gibi soğuk geliyordu. Dede eline geçeni başına sarmıştı. Giderek koca koğuşta gözü kapanmayan üç kişi kalmıştı. Dede, öğretmen ve Nuru kaptan. Şükrü'yle Mahir boğuşarak kucak kucağa kıvrılmışlardı. Kaptan üstlerini örttü. Dede çevresindeki uykulu yüzleri birer birer inceledi. Sonra gaz lambasını gösterip:

— Nuru onu az içine al oğul.

Dedenin işareti üzere iki uykusuz baş ona yaklaştı. O duyulur duyulmaz bir sesle:

— Öğretmen, Kaptan beni iyi dinleyin. Dediklerimi unutmayın. Yaşlıyım, bugün var yarın yoğum. İkinize de iki öz oğul gibi güvenirim...

Dede çevresini yeniden gözden geçirdi. Aşağıda tepinen katırların seslerine kulak kabarttı. Derken ilgisi yağmurun hışırtısına kaydı:

(Devam Edecek)

BOLU, (İSTA)

DİSK'e bağlı OLEYİS üyesi işçilerin Bolu Varan Turistik Tesislerinde başlattığı direniş kararlı bir şekilde devam etmektedir.

Direniş Komitesi Başkanı Altan Çağlayan bir açıklama yaparak direnişe başladığında Turizm - İş üyesi olan işçilerin DİSK ilkeleri gereğince OLEYİS çatısı altında mücadele verdiklerini hatırlatmış özetle şunları söylemiştir:

« Turizm - İş Sendikası saflarında örgütlenen işçilerin kararlılıklarını gören işveren, daha önce yaptığı gibi sendikayı tasfiye etme girişimle-

Bolu Varan Turizm'de direniş başarılı olarak sürüyor

rine fırsat verilmeyince 15 Mart 1977 günü işyerini kapatarak kanunsuz lokavt ilan etti. O günden beri kararlılığından hiçbir şey yitirmeyen işverenin bugüne kadar olduğu gibi bundan böyle de hiçbir provokasyonuna gelmeyecek kadar bilinçlenen işçiler yine bu mücadele içinde işçi köylü ittifakının en güzel örneğini OLEYİS saflarında vermektedirler. Türkiye işçi sınıfı tarihine altın harflerle yazılacak olan bu mücadele Türkiye'de belki dünyada en uzun direniş olma niteliğini kazanmıştır. Zafer işçinin olacaktır.»

Bank - Sen Sendikası, Baksan'a ait 9 işyerinde toplusözleşme imzalamıştır.

Baksan'da bağıtlanan toplusözleşme üzerine İSTA Ajansına açıklamada bulunan Bank - Sen Beşinci Bölge Temsilcisi Mehmet Ali Akyiğit, sözleşmenin iki yıllık bir dönemi kapsadığını belirtmiş ücretlere 1. yıl için 60 ikinci yıl için 70 lira ücret zammının getirildiğini açıklamıştır. Akyiğit, kıdem zammının 30 liraya çıkarıldığını vurgularken, sözleşmenin önemli maddesinin iş güvenliğinin temel hükümlere bağlandığını söylemiştir. Akyiğit İş Yasasındaki 13. ve 17. maddelerin çalıştırılamayacağını açıklamış Disiplin Kurulu'nun işten çıkarmalar ve cezalar konusunda yetkili kılındığını ve bu konuda işçi temsilcisinin onayının alınacağını söylemiştir. Bağıtlanan

BANK - SEN 9 işyerinde sözleşme imzaladı

toplusözleşmenin 120 işçiyi kapsamına aldığını söyleyen Akyiğit, diğer birçok ekonomik ve sosyal hakkın sözleşmeye geçirildiğini söylemiştir.

Öteyandan Milli Aydın Bankasında sürdürülen toplusözleşme görüşmelerinde uyuşmazlığa düşüldüğünü açıklayan Bank - Sen Beşinci Bölge Temsilcisi, işverenin sendikanın haklı taleplerini geri çevirmiş olmasını eleştirmiş zorlu örgütlenme aşamasından sonra toplusözleşmeyle ileri haklar alınacağına güveni ve inancı belirtmiştir.

TEK GES - İŞ Sendikası basına yanlış haberlerin yayıldığını açıkladı

TEK. GES - İŞ: "TEK sözleşmesi kasıtlı olarak çarpıtılıyo,,

DİSK'e bağlı TEK GES-İŞ Sendikası Genel Yürütme Kurulunun yaptığı yazılı açıklamada, Türkiye Elektirik Kurumu Genel Müdürlüğü işyerinde sürdürülmekte olan toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin de henüz bir anlaşmaya varılamadığı açıklanmıştır. Bazı yayın organlarında anlaşmanın sağlandığı yolunda çıkan haberlerin asılsız olduğu belirtilmiştir.

TEK GES-İŞ Sendikası'nın DİSK ilkelerine uygun ve demokratik sınıf ve kitle sendikacılığının temel ilkesi olan «tabanın söz ve karar sahibi olması» dışında bir sözleşme imzalanmasının mümkün olmadığı açıklanan bildiride «kimi gazetelerde TEK Genel Müdürlüğü ile TEK GES-İŞ sendikası arasında sürdürülen toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde anlaşmaya varıldığı anlamında yayınlar yapıldığı görülmüştür. Bu konudaki görüşmeler sürdürülmekte olup henüz bir anlaşma sağlanmamıştır.» denilmiş ve özetle şu görüşlere yer verilmiştir.

«TEK Genel Müdürlüğü işyerlerinde yetkili üç sendika vardır. Bunlardan Türk-İş'e bağlı Tes-İş Federasyonu 63. madde ile uyuşmazlığa gitmiştir. Bağımsız Enerji-İş Sendikası ise 50 maddenin üstündeki istemi ile görüşmeleri sürdürmektedir. Sendikamız TEK GES-İŞ ise henüz anlaşma sağlanamayan 33 maddelik istemi ile görüşmeler sürdürüyor. Bu durumda TEK GES-İŞ sendikasının enaz anlaşmazlık maddesi bulunduğundan anlaşma sağlanacağı yolunda iyimser tahminler yapılmaktadır.»

"İş kazaları cinayet halini almıştır,,

BURSA (İSTA)

DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikası 13. Bölge Temsilcisi Özcan Pekşen Simens Fabrikasında çalışmakta olan bir üyenin iş kazası sonucu hayatını kaybetmesi üzerine yapmış olduğu açıklamada iş kazalarının tek sorumlusunun çürümüş ve kokuşmuş kapitalist düzen olduğunu belirterek iş kazalarına karşı acilen köklü tedbirler alınmasını istemiştir. 22.6.1978 günü Simens Fabrikasında çalışan Maden-İş Sendikası üyesi Salih Kaşıkçı adlı işçi işyerindeki portifin altında kalarak ağır şekilde yaralanmıştır. Hastaneye kaldırılan işçinin 5.7.1978 günü kurtarılamayarak ölmesi üzerine bir açıklamada bulunan Maden-İş Sendikası 13. Bölge Temsilcisi Özcan Pekşen olayla ilgili tüm soruşturmayı yakından izlediklerini belirtmiş ve özetle şunları söylemiştir.

«Bütün kazaların yaşadığımız toplumda artık bir cinayet halini aldığını biliyoruz. Kapitalist toplumun bozuklukları, insanlara verdiği acılar, ağır çalışma şartları ve yetersiz iş güvenliği önlemleri bütün bu kazaların nedenleridir. Bu sebepler yüzünden sinir sistemleri iyice yıpranan işçiler elinde olmadan daha dikkatsiz daha dalgın olmaktadırlar.»

SÖMÜRÜYE KARŞI

mehmet baysal

Edirne İş Mahkemesi'nin Kararı

İşçiler sarı sendikalara karşı iradeleri ile gerçek sendikalarını belirlemeye devam ediyorlar. Sarı sendikalar oyunlarının bozulmasından ise sürekli şikayetçiler ve işçilerin iradeleri ile gerçek sendikalarını belirleme yöntemine de karşı çıkıyorlar. Yargıtay'ın irade beyanı uygulamalarının sonuçlarını sürekli bozma eğimini göstermesine karşın, işçileri gerçekten temsil eden sendikanın kayıtlar üzerinden saptanamaması durumunda bu yönteme başvurulup uygulama sürdürülüyor.

Mahkemeler incelemeleri sırasında sahtecilik iddialarının gerçekliği karşısında bu sorunun çözümünün bilirkişilerce incelenip aylarca sürmesinden işçilerin zarar göreceğinden hareketle, işçilerin iradeleri ile kendi sendikalarını belirlemelerini kabul edip bu kararları onaylıyorlar.

Yargıtay'ın kararları karşısında Danıştay'ın da Çalışma Bakanlığı'nın genelgesinin yasalara aykırı olduğu iddiasıyla yürütmenin durdurulması istemini reddetmesinden sonra, iki yüksek yargı organının bu konudaki kararlarının çelişikliği ise, günümüzde hala açıklığa kavuşamadı. En azından Yargıtay'ın Danıştay'ın kararından sonra bu konudaki kararlarını Danıştay kararlarının ortaya çıkardığı durum ile yeniden değerlendirmesi konusunda ise hukukçular birleşiyorlar.

Son günlerde bu konuda Edirne İş Mahkemesi'nin almış olduğu bir karar ise çok önemli Edirne İş Mahkemesi'nin kararın içeriğinde irade beyanı uygulamasının gerekliliğinin savunulması bir yana, Yargıtay'ın bu konudaki görüşüne katılmadığını gerekçeleri ile belirtmesi, bu kararın üzerinde önemle durulması gerekliliğini vurguluyor.

Olay şu: Tekirdağ Çerkezköy'de kurulu Hema Hidrolik Makine işyerinde, geçtiğimiz toplu iş sözleşmesi dönemlerinde Birlik-İş Sendikası'nın sahte belge ve prosedür eksikliğine rağmen yetki kararlarının yargı organlarından döndüğü bir gerçek. Birlik-İş Sendikası oyunu bu kez yeniden sahneye koymak istiyor. Ama Edirne Bölge Çalışma Müdürlüğü'nün kararı ile gerçekleştirilen durum saptaması sonucunda işçiler açık iradeleri ile Birlik-İş Sendikası üyesi değil, Maden-İş Sendikası üyesi olduklarını belirliyorlar. Ve yetki Edirne Bölge Çalışma Müdürlüğünce Maden-İş Sendikası'na veriliyor.

Birlik-İş Sendikası işçilerin iradeleri ile yetki alamayınca işçilerin iradelerine karşı olduğunu somut olarak göstererek, Edirne İş Mahkemesine itirazda bulunuyor. İtiraz gerekçesinde de, işçilerin iradeleri ile sendikalarını belirlemeleri yönteminin yasalara aykırı olduğunu, Yargıtay'ın da bu kararları sürekli bozduğunu belirtiyor.

Edirne İş Mahkemesi kararında, Yargıtay'ın görüşlerine katılmadığını gerekçeleri ile açıklıyor ve sahtecilikler karşısında Çalışma Bakanlığı'nın durum saptaması yöntemi ile işçilerin iradelerine başvurarak yetkili sendikayı saptamasının gerçekçi ve yasal bir yol olduğunu kararında belirtiyor.

Yargıtay'ın sahtecilik iddiaları karşısında duruşma açılması yöntemini benimsemesinin sakıncalarını da sergileyen Edirne İş Mahkemesi, kararında Yargıtay'ın sendika çıkarlarını koruyayım derken, işçi çıkarlarının zedelenmesine yol açan bir çığırın açılmasına neden olduğu belirtiliyor.

Edirne İş Mahkemesi'nin kararında, Yargıtay'ın durum tesbiti ile çağrı tarihindeki işlemi aksettirmemesi görüşüne de katılmayıp, yetkinin sendikaya verilmesinde maksadın sendikanın menfaatini korumanın da ötesinde, işyerinde çalışan işçilerin çoğunluğunun menfaatinin korunması gerekliliğini vurguluyor.

Birlik-İş Sendikası'nın, Edirne İş Mahkemesi'nin bu kararına karşı, Yargıtay nezdinde itirazda bulunup bulunmadığını bilmiyoruz ama bu karar kamuoyuna yansıdığı ölçüde de olsa üzerinde durulacak ve uzun uzun tartışılacak bir karar olma niteliğindedir.

Ve bu karar işçilerin iradeleri ile gerçek sendikalarını belirleme yönteminin yasallığını ve gerçekliğini belirlemesi acısından ,bu aşamada önemli karar olma niteliğinden dolayı, örnek bir karar olarak yer alacaktır.

AFSALDİT GREVCİLERİ 55 GÜN SONRA İŞBAŞI YAPTI

Yeraltı Maden - İş Sendikası tarafından Cizre - Şırnak asfaltı işletmesinde 55 gündür sürdürülen grev taraflar arasında toplu iş sözleşmesi imzalanmasıyla sona ermiştir. Sendika Genel Merkezinden yapılan açıklamaya göre 1-1-1978 tarihinden geçerli olan sözleşme ile işçilerin günlük ücretlerine 172 lira zam alınmıştır.

1 Mayıs'ın İşçi Bayramı olarak kabul edildiği sözleşmede işçilere 3.5 ton ücretsiz kömür verilmesi kabul edilmiştir. Aile ödeneği, eski ve yeni zamların toplamının yüzde 50'si oranında sürekli prim verilmesinin de kararlaştırıldığı bildirilen sözleşmede ayrıca Disiplin Kurulu kararı olmaksızın işçilerin işlerine son verilemeyeceğide belirtilmiştir.

Bu arada Hekimhan Bilger Maden İşletmelerinde süren grevin 10'uncu ayını doldurduğu bildirilmiştir. Sendika Genel Başkanı Çetin Uygur bir açıklama yaparak İşletmeler Bakanı Kenan Bulutoğlu'nun görüşmelerde arabulucu olduğunu bildirmiş, işverenin bu on aylık süre içinde ilk kez toplu iş sözleşmesi görüşmelerine katıldığını kaydetmiştir.

Basın - İş Sendikası DMO da sözleşme imzaladı

DİSK'e bağlı Basın-İş Sendikası ile Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğüne bağlı İzmit İmalat Atelyeleri ve Basım Müessesesi işyerlerinde çalışan 550 işçi adına toplu iş sözleşmesi imzalanmıştır. Sendika tarafından alınmış bulunan grev kararı anlaşma sağlanması üzerine kaldırılmıştır.

Geçtiğimiz günlerde taraflar arasında anlaşma sağlanamadığı için Basın-İş Sendikasının grev kararı aldığı DMO'ya bağlı iki işyerinde yapılan görüşmeler sonucu anlaşma sağlandığı açıklanmıştır. İki yıl süre için imzalanan yeni sözleşme ile işçilerin aylık ücretlerine 1. yıl 3650 lira 2. yıl 3000 lira olmak üzere toplam 6650 lira zam sağlanmıştır. Basın-İş Sendikasından yapılan açıklamaya göre sözleşme ile işçilere yılda 5 maaş tutarında ikramiye sağlandığı belirtilmiş ve işçilerin kıdem tazminatlarının 40-55 gün arasında yükseltildiği belirtilmiştir.

Uluslararası Çalışma Konferansında karar altına alınan konular: 2

ULUSLARARASI ÇALIŞMA ÖRGUTÜ'NUN KARARLARINI UYGULAMAK İÇİN DAHA FAZLA ÖZEN GÖSTERİLMELİ

Uluslararası Çalışma Konferansı bu yılki çalışmalarında kamu çalışanlarının sendikalaşma ve örgütlenme hakları üzerine karar almanın yanında Karayolu Taşımacılığı ve Dok işlerinde çalışanların korunması üzerine yeni kararlar aldı.

DOK İŞÇİLERİNİN KORUNMASI ÜZERİNE ALINAN KARAR

Dok işçilerinin kazalara karşı korunması konusunda 1932 yılında kabül edilen 32 numaralı kararın değiştirilmesini gerekli gören konferans, özellikle ağır yüklerin kaldırılması ve araçların kullanılması sırasında ortaya çıkan potansiyel tehlikeler nedeniyle önerilen yeni kararla, gemilerde ve doklarda kullanılan araçların belirli aralıklarla denenmesini ve gözden geçirilmesini öngörmektedir.

Bu gibi önlemler yükleme ve boşaltma sırasında vinçlerin işçilere verebileceği zararlar gibi kaza risklerinin bir ülkeden bir diğerine taşınmasını önleyecektir. Öneriler karar tasırısı tehlikeli ve zehirli maddelerin etiketlenmesi, taşınması ile ilgili yeni hükümler getirerek sağlık korunması konusunda içermektedir.

Ayrıca, belirli kategorilerdeki işçilerin belirli araçlarla sağlık kontrolünden geçirilmesi ve önemli limanlarda mesleki güvenlik ve sağlık komitelerinin kurulması öngörülmektedir.

KARAYOLU TAŞIMACILIĞI

Karayolu taşımacılığı alanında konferansta önerilen standartlar, II. Dünya savaşından bu yana ilk kez olarak bu alandaki çalışma saatlerini ve dinlenme aralıklarını uluslararası düzeyde düzenlemeyi amaçlamaktadır. Karayolu taşımacılığının uluslararası çapta gelişmesi bu konuda yeni önlemleri gerekli kılmaktadır. Karayollarında güvenlik konusu önemli bir konu olarak ele alınmıştır. Konferans, karayolu taşımacılığında çalışma saatlerini ve dinlenme aralıkları konusunda yeni bir karar hazırlanması gerektiği sonucuna varmıştır. Yeni karar, taşıt kullanma süresi, günlük dinlenme, denetleme önlemleri ve işçi ile işverenlerle yapılacak danışmalar konularında, yeni konular içerecektir. Yeni karar diğer konular yanı sıra çalışma saatleri, haftalık dinlenme ve fazla mesai kavramlarının tanımlanmasını yapacaktır.

Konferans'ta yeni standartların hem ücretlilere hemde kendi hesabına çalışan kişilere uygulanması gerektiği sonucuna da varmıştır.

Araç sürücüleri hiç aralıksız dört saatten çok araç kullanamayacaklar, toplam araç kullanma süresinin üst sınırı günde 9 saati, haftada 48 saati geçmeyecektir. Bu süreler, belirli bir süre içinde ortalama olarak saptanacaktır.

KADINLAR ÜZERİNE KARAR

Aile sorumluluğu olan kadınların istihdamı alanında Uluslararası Çalışma Örgütü'nün getirdiği bir öneri üzerine yapılan tartışmalar sırasında, komite üyelerinin bir çoğu, eski kararın kabül edilmesinden buyana geçen 13 yılda değişmeler nedeniyle eski kararın düzeltilmesi ve zamanının geçmiş olduğu görüşünü belirtmişlerdir. Kadın ve erkeğin çocuklara ve diğer aile sorumluluklarına karşı eşit sorumluluğa sahip oldukları ve Uluslararası Çalışma Örgütü'nün getirdiği öneriler den eşit olarak yararlanmaları gerektiği görüşü artık genel olarak kabül edilmiştir.

KARARLARIN UYGULANIŞI

10 yıldan beri ilk kez konferansa rapor hazırlayan kararların ve önerilerin uygulanışı üzerine Konferans Komitesine bilgi vermesi istenen ülkelerin hepsi «ki 49 ülkeden bir konuda bilgi istenmiştir- bu daveti kabül ederek gerekli bilgi verilmiştir. Ancak konferansa katılmayan üç ülke bu davete uymamıştır.

Hükümlerin çoğunluğu, Uluslararası Çalışma Örgütü tüzüğü altında kabul edilen konularla ilgili kararların ve önerilerin kendi ülkelerinde uygulanması için gerekli önlemlerin alındığını ya da alınmak üzere olduğunu belirtmişlerdir. Bazı hükümetler, zorlukların üstesinden gelmek için UÇÖ ile doğrudan ilişki isteğinden olduklarını bildirmişlerdir.

Denizciler, TEKEL ve ÇAY - KUR'da greve gidilebileceğini söyledi

ANKARA (ANKA)

Türk-İş Yönetim Kurulu üyesi ve Tek. Gıda-İş Sendikası Genel Başkanı İbrahim Denizcier, Tekel Genel Müdürlüğü ile Çay-kur Genel Müdürlüğünde bir süreden beri sürdürülen toplusözleşme görüşmelerinin çıkmaza girdiğini, kısa sürede anlaşmanın sağlanmaması halinde her iki Genel Müdürlüğün işyerlerinde greve çıkabileceğini ileri sürmüştür.

Tek. Gıda-İş Sendikası Genel Başkanı İbrahim Denizcier, dün yaptığı basın açıklamasında toplusözleşmelerin iki Genel Müdürlüktede 6 aydır sürdürüldüğünü söylemiş, Tekel Genel Müdürlüğün katı tutumu nedeniyle uyuşmazlık zaptı tutulduğunu bildirmiştir.

B. Ersoy, Şahinler Havlu'da yasal işlemin yapılacağını açıkladı

Çalışma Bakanı Bahir Ersoy 4 Temmuz tarihli Gazetemizde Bursa'da kurulu Şahinler Havlu Fabrikasında işyeri çalışma koşullarının kötü olduğu işçilerin baskı altında tutulduğu konusunda bir röportaj için açıklama yapmış ve işyerinin kontrolü için yasal çalışmaların yoğunlaştırıldığını bildirmiştir.

Çalışma Bakanı Bahir Ersoy'un gazetemize Şahinler Havlu Fabrikası üzerine gönderdiği açıklamayı aynen yayınlıyoruz.

«POLİTİKA Gazetesi Yazı İşleri Müdürlüğüne İSTANBUL.

4.7.1978 tarihli gazetenizin 6. sayfasında Ahmet Özkan İmzalı «Bu röportajı Çalışma Bakanlığına ithaf ediyoruz» «Baskı... Terör... Kıyım...» başlıklı yazıda Bursa'da kurulu bulunan Şahinler Havlu Fabrikası ile ilgili işyerine ilişkin öne sürülen savları hemen incelettirdim.

İşyeri Çalışma Bakanlığı İş Müfettişlerince 23.6.1978 günü teftiş edilmiş ve 1475 sayılı yasanın bazı gereklerine uyulmadığı görüldüğünden bu eksikliklerin işverene bildirilerek 20 günlük süre içinde giderilmesi istenmiştir. Bu sürenin bitiminde de işyerinin kontrol edileceği belirtilmiştir. Yazıda yeralan savları da gözöne alınarak işyerinin kontrolünün yapılması ve işyerinde çalışma yaşamına ilişkin yasaların tam ve eksiksiz uygulanmasının sağlanması ve işverenin uymaması halinde hakkında yasal kovuşturmanın yapılması için konunun yargı organlarına intikal ettirilmesi konusunda Bursa Bölge Çalışma Müdürlüğüne gerekli emir verilmiştir.

Çalışma Bakanlığının Başta gelen görevi işyerlerinde yasalara uygun çalışma ortamının sağlanmasıdır. Bu konulardaki yazılarınızın bizim çalışmalarımızın etkinliğine sağlar da yararlı olacağının da belirtilmesini isterim.

Konuya gösterdiğiniz ilgi sevindirici ve basınımız adına kıvanç vericidir. Bu yöndeki çabalarınızın devamını diler, saygılar sunarım.

Çalışma Bakanı
Bahir Ersoy»

Şenliğin sloganı: BARIŞ

(Baştarafı 8. Sayfada)

mundan Jeanette Jawhariyeh, Mısırlı sinema eleştirmeni Mustafa Derviş, Yunanistanlı ressamlar Kosto Rodhas, Ferihles, Duramanlis, Heralambos Daradimos, Romanyalı, Polonyalı, Bulgar sanatçılar bulunuyordu.

Ulusal Film Yarışması: Ulusal Film Yarışmasına «Çöpçüler Kralı», «Fıratın Cinleri», «Güneş Ne Zaman Doğacak», «Güneşli Bataklık», «Hababam Sınıfı Tatilde», «Hıdır», «Maden», «Nehir», «Selvi Boylum Al Yazmalı» adlı uzun metrajlı filmin yanısıra 8 kısa metrajlı film daha katıldı. «Güneş Ne Zaman Doğacak», «Hababam Sınıfı» gibi filmlerin dışındaki yapıtlar genellikle belirli bir düzeydeydiler.

Uluslararası Film Yarışması: Uluslararası Altın Portakal Film Yarışmasının jürisinde Ruta Sadaoul, Ken Wlashin gibi tanınmış isimler de yer alıyordu. Gösterilen filmler arasında özellikle Sovyetler'in «Yükseliş» ve Filistin'den gelen «Tall All Zaatar» büyük ilgi topladı. «Yükseliş» için şenliğin belli başlı olaylarından birisiydi denebilir.

Plastik Sanatlar Sempozyumu: Plastik Sanatlar Sempozyumuna yerli ve yabancı sanatçılar katıldı. Katılanlar arasında 3 Yunanistanlı, iki de Romanyalı ressam ve heykeltraş bulunuyordu. Romanyalı sanatçıların yapıtları özellikle ilgiyi çekerken, Orhan Taylan'ın «Barış» konulu resmi dikkatleri üstüne çekti. Sempozyumun konusu, festivalin konusuydu: «Barış» Çevre Sanatçıları Sergisinde de Antalyalı amatör ressamların yapıtları sergilendi. Bu arada İlkokullararası resim yarışmasının ürünleri gerçekten ilgiye değerdi.

Tekelioğlu Kütüphanesinde açılan karikatür sergisine Tan Oral, Tuncay Arcan, Hamet Soyöz, Alper Uygur, Nezih Danyal gibi karikatürcüler katıldı.

Mahalle Gösterileri: Mahalle Gösterileri için belki de Antalya Şenliğinin karakteristik özelliği diyebiliriz. Bu gösteriler Antalya'nın çeşitli mahallelerine serpiştirilmişti. Park, Kanalüstü, Zeytinköy, Aydınevler gibi semtlerde düzenlenen şarkı yarışmaları, pandomim gösterileri, tiyatro gösterileri folklor gösterileri, dia gösterileri, kuşkusuz büyük ilgi topladı.

Altın Portakal Hafif Müzik Yarışması: Bu yarışmada 10 şarkı yarıştı. Yarışmanın bir özelliği Antalya'nın çeşitli mahallelerinde düzenlenmiş oluşuydu. Yarışmanın önümüzdeki yıllarda daha ileri düzeylerde ve yaygın bir biçimde yapılması gerektiği genel bir kanı olarak belirdi.

Fotoğraf Sergileri: Bu yılki şenlikte dört fotoğraf sergisi açıldı. Antalya Müzesinde açılan sergiler İFSAK toplu sergisi, Sinan Çetin ve Şahin Kaygun'un açtıkları sergiler ve Fotoğraflarla Antalya sergisiydi.

Şenliğin bu yılki sloganının «barış» olması çeşitli uluslardan sanatçıların da katıldığı bir olayda ayrı bir önem taşıyordu. Çeşitli sanatçıların yapıtlarında işledikleri konu barıştı. «Barış Gecesi» de şenliğin anlamını vurgulayan önemli bir gösteri niteliğindeydi. Ancak genellikle festivallerin sloganları o festivallerin tüm eylemini belirler. Tüm uluslararası festivallerde bu böyledir. Antalya Şenliği için bu konuda getirilecek bir eleştiri, «Barış» sloganının şenliği bütünüyle kaplamadığı şeklinde yapılabilir. Şenliğin tüm soluğuyla «barış»ı yaşatması ve yaygınlaştırması gerekirken, «barış» konusu belirli olaylarda parça parça aktarıldı halka. Gelecek yıl yapılacak olan şenlikte seçilen konunun daha bütün bir biçimde yaşatılması dileklerden biriydi.

Herşeye karşın Antalya Şenliği bu yıl geçen yıllara göre büyük aşamalar yapmış, ileri düzeyde bir olay olarak belleklerde kalacaktır. Bu tür festivallerin Türkiye'nin öteki kentlerinde de yaygınlaştırılması kültürel yaşamın gelişmesine önemli ölçüde de katkıda bulunacaktır.

Antalya

(Baştarafı 1. Sayfada)

sı nedeniyle halkın izleyemediği dikkati çekmiştir.

Festival nedeni ile koro, slayt ve halk oyunları gösterileri düzenleyen İGD Sanat Kolları ayrıca, çevredeki fabrika ve köyleri gezerek gösteriler yapmışlardır. İGD Sanat Kollarının bu gösterileri büyük bir ilgi ile karşılanmıştır.

İGD Antalya Şubesi önceki akşam kentin Kültür Sinemasında «BARIŞ-DOSTLUK-DAYANIŞMA» gecesi düzenlemiştir. Büyük bir işçi ve köylü kitlesinin izlediği gecede koro, slayt, tiyatro ve halk oyunları gösterileri sunulmuştur. Geceye ayrıca, Arif Meşhur, Ataol Behramoğlu ve Yaşar Miraç şiirleri ile katılmışlardır.

Bazı

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

ma polisi Mümtaz Karaduman'ın da bulunduğu 3 emniyet amiri emniyet şube müdür muavinliklerine yükseltilmişler, diğer 73 emniyet amiri ise emniyet müdür muavinliklerine getirilmişlerdir.

Öteyandan PTT Genel Müdür Yardımcısı ve Yönetim Kurulu üyesi Ergün Orcun başka bir göreve atanmak üzere yerinden alınmış, Genel Müdür Teknik Yardımcılığına Genel Müdürlük Teknik İşler Daire Başkan Yardımcısı Yüksek Mühendis Kadri Berkan Uysan atanmıştır.

Carter

(Baştarafı 1. Sayfada)

ması yapıldığı zaman görüşmeler hakkında yayın organları hiçbir haber veremediler, haber kıtlığı vardı. Nihai anlaşma imzalandığı zaman ancak haberleri oldu, nelerin görüşüldüğü kongre Amerikan halkı tarafından öğrenilmedi» şeklinde konuşmuştur.

ABD Başkanı Carter, «TİME»a verdiği demeçte uluslararası sorunlara da değinmiş ve Ortadoğu barışı konusunda İsrail'in Mısır önerilerini tümüyle kabul etmesinin olanak dışı olduğunu belirtmiş, ancak iki tarafın görüşmelere başlamasından umutlu olduğu kaydetmiştir.

Stratejik silahların sınırlandırılması ve salt konusunda bir anlaşmaya varılmadığını da belirten Carter, Sovyet Lideri Brejnev ile görüşmek konusunda da şunları söylemiştir: «Brejnev ile mutlaka görüşmemiz diye birşey yok. Buluşmak için zorlamıyoruz. Ancak karşılıklı görüşmemizin çok yapıcı olacağına inanıyorum. Evvelden beri edindiğim kanıya göre, Brejnev, salt görüşmeleri tamamlandıktan sonra böyle bir buluşmaya razı olacaktır. Anlaşma konusunda yararlı gelişmeler elde ettik. Sovyetler'le ilişkilerimiz ise sağlamdır.»

Maden-İş

(Baştarafı 8. Sayfada)

nin greve çıkması nedeniyle grevcilere hitaben bir konuşma yapan Maden-İş Sendikası 1. Bölge Temsilcisi Suat Esinsel, «MESS patronları 64 işyerinde yediği şamarı unutmuş gözüküyor. Ancak 22 işyerinde metal işçilerinden tekrar şamar yiyecektir» demiş, Uzel'in Türkiye'nin en büyük traktör tekeli olduğunu açıklayarak çok uluslu İngiliz tekelleriyle Uzel'in ilişkide bulunduğunu açıklamıştır. Esinsel, Uzel'in Demirkapı'da kurulu merkez işyerinin dışında Eyüp'te kurulu ve 150 işçinin çalıştığı ünitede de grevin başlatıldığını vurgulamıştır.

Uzel greviyle birlikte MESS'e bağlı işyerlerinin 7'sinde de greve çıkılmış bulunulmaktadır. Böylelikle Maden-İş Sendikasının grevde bulunan üye sayısı 3500'e yükselmiştir.

YİTİK

Gazi Eğitim Enstitüsünden aldığım kimlik kartımı ve kangrubumu belirten kartımı yitirdim.

Geçersizdir.
Halil ÇAKIR

TÜS - DER GENEL BAŞKANLIĞINDAN BİLDİRİLMİŞTİR:

Genel Merkezimiz 21.6.1978 tarihinden itibaren İzmir Caddesi Sümer Sokak 5/6 nolu binaya taşınmıştır. İlan olunur.

TÜS - DER TÜM SAĞLIK PERSONELİ DERNEĞİ
GENEL MERKEZİ

P: 731

Tüm demokrasi

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

vermiş, şunları belirtmiştir:

«Derneğimizin birkaç kez kundaylanmasında asıl amaç arşivin çalınmasıydı. Faşist güçler disiplinli üyelerimizin ve içimez ajan, provokatör sızdıramamaları sonucu böylesi bir tertibe kalkışarak dernekte bulunan tüm evrakları ve arşivleri çalmışlardır. Bu doğrudan doğruya karanlık odakların tertibidir.

Özaydınlı, neden Hava Kuvvetlerine atanmamışsa, POL-DER de onun için kapatılmıştır. Özaydınlı nasıl adli mercilerde hakkını aramışsa biz de arayacağız.»

Kapatma kararının Danıştayın tatile girmesi öncesi getirilmesinin de düşündürücü olduğunu bildiren POL-DER Genel Başkanı, davanın süresinin uzatılarak POL-DER olayının unuturulmaya çalışıldığını da sözlerine eklemiştir.

27 DEMOKRATİK KURULUŞUN BASIN TOPLANTISI

Öteyandan 27 demokratik kitle ve meslek örgütü yöneticileri, dün Ankara'da yaptıkları ortak basın toplantısında, hükümetin faşist kampanyaya boyun eğdiğine ilişkin görüşlerini yinelemişler, POL-DER'in kapatılmasının demokrasi savaşımını durduramayacağını kaydederek, alınan kararı eleştirmişlerdir.

Açıklamada, ayrıca şu görüşlere yer verilmiştir:

«Örneğin, Edirnekapı Yurdunu işgal eden silahlı zorbaların aylarca işgal altında tuttukları yurt, işgalcilerin üzerlerinin aranmasına bile gerek görülmeden boşaltılmakta ve yasal olmayan bir yürüyüş yapmalarına izin verilmektedir. İTÜ'nün bahçesine çadır kuran devrimci-ilerici öğrencilerin ise, türütülen «başarılı bir operasyon» ile çadırları yıkılmakta, bahçede dedektörle silah aranmakta, 250'nin üzerinde öğrenci gözaltına alınmaktadır. Saldırı ve cinayetlerin sorumlularına birşey yapılamazken, POL-DER'in bütün sorumluluğu üyelerinin yasal bir «afişi asmak»tan ibaret olan üyeleri açığa alınmaktadır.

POL-DER'in kapatılması demokratik mücadelenin geriletilmesinde, istenilen ve beklenilen sonucu asla yaratmayacaktır. Ancak ne varki:

«Kamu kesiminde çalışanların sendikal haklarının gerçekleştirilmesi»ni gündemine alan bir hükümetin iş başında bulunduğu» gündeminde sendikal hakları konusunun bulunduğu İLO ile ilişkilerin sürdürüldüğü bir dönemde, grevli toplusözleşmeli sendikal hak mücadelesini veren bir örgütün faaliyetlerinin yasaklanması ibret vericidir.

POL-DER'in kapatılması için sürdürülen kampanya, demokratik kamu oyunda nefretle tepki görmüştür, Anayasanın teminatı altında, mahkeme kararı olmaksızın dernek kapatılmanın gerçekleştirilemiyeceğinin bilinmesine rağmen bu anti-demokratik tutumu tavizler adına göze alınmaktadır.»

İZMİR'DE 44 ÖRGÜT

Aralarında DİSK 3. Bölge Temsilcisi, TÖB-DER- TÜS-DER şubelerinin de bulunduğu 44 demokratik kuruluş tarafından yapılan açıklamada POL-DER'in kapatılması kınanmış ve «bu kararı verenlerin faşizme karşı olduklarını iddia eden kişiler olması bir talihsizliktir» denilmiştir.

Dün basına yapılan açıklamada özetle şu görüşlere yer verilmiştir:

«Demirel ve Türkeş istedi diye POL-DER'i kapatmak, utanç verici ve yüz kızartıcı bir davranıştır. Faşizmin tırmanışı karşısında bir kale gibi dikilen bu örgüt yok edilmek isteniyor. İşin acı tarafı da faşizme karşı olduğunu söyleyen bir iktidar tarafından yok edilmek istenmesidir.

Faşist tehlikenin tüm gücüyle var olduğu günümüzde bu davranış akıl almaz bir yaklaşımdır. Faşist Ülkü Ocaklarının tehditlerine pabuç bırakılarak POL-DER merkezini kapatmanın hesabını hele ilericilik adına kapatmanın hesabını hiç kimse veremez. Kapatılacak olan örgüt varsa o da anarşinin ve cinayetlerin baş sorumlusu MHP'dir.

Katiller ocağı olan Ülkü Ocaklarıdır. Ülkücü Gençlik Derneği'dir. Ama öldürene de öldürülene de aynı davranışı gösterece ğim şaşkınlığı içinde bulunanlar başka hesapların içinde olsalar gerekir. Bu hesap faşizme şirin görünmek hesabıdır. Faşizm kendisinden olmayan herkesi yer, POL-DER'in kapatılması kararı, demokrasi güçlerinin mücadelesi ile mutlaka düzeltilecektir. İşçi sınıfının yolundan yürüyenler, faşizmin başının zorla ezilecek bir yılan olduğunu çok iyi bilmektedirler. POL-DER'i kapatma kararı faşizme verilen bir ödündür.»

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI

Maden Mühendisleri Odası Başkanı Turan Dündar, açıklamasında POL-DER'in kapatılmasının hem sağa hem de sola karşıyız mantığından kaynaklanan büyük bir yanılgı olduğunu bildirmiş «halkın polisi olmayı ilke edinmiş bir derneği, bir siyasi partinin yan örgütü gibi çalışan POL-BİR ile aynı kefeye koymak, halktan yana olanla halka karşı olanı, olumlu olan ile olumsuzu, sadıran ile savunanı (aynı) olarak değerlendirmektedir. Bu değerlendirme için (büyük yanılgı) deyimi yanlış değildir. Tersine hafiftir belki» demiştir.

KİMYA MÜHENDİSLERİ ODASI

TMMOB'ne bağlı Kimya Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu tarafından yapılan açıklamada da POL-DER'in kapatılmasının demokratik güçlere ve demokratikleşme mücadelesine indirilen bir darbe olduğu belirtilmiş özetle şöyle denilmiştir:

«Tescilli işkence uzmanları ödüllendirilirken aynı günlerde MC kıyımına uğramış yurtsever polislerin demokratik kitle örgütü POL-DER'in kapatılması çok düşündürücüdür. Aynı hükümet, programında kamu kesiminde çalışanlara sendikal hakların verilmesine yer vermekte ve Uluslararası Çalışma Örgütünde (İLO) kamu kesiminde çalışan memurlara da sendikal özgürlük ve örgütlenme hakkı tanınması» konusundaki karara imza koymaktadır.»

MİMARLAR ODASI

Mimarlar Odasının açıklamasında da POL-DER'i kapatma kararının hemen kaldırılması istenmiş «anarşiye karşı savaşmak isteyenler bunun kaynağını doğru tespit etmek zorundadırlar ve hedeflerinin demokratik örgütler olmadığını anlamalıdırlar» denilmiştir.

İKD'NİN AÇIKLAMASI

POL-DER'in Ankara Valiliği tarafından süresiz kapatılması üzerine İlerici Kadınlar Derneği Merkez Yönetim Kurulu, Başbakan Bülent Ecevit ve İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı'ya birer telgraf çekmiştir. Yönetim Kurulu basına yaptığı açıklamada faşist cinayet yuvaları kapatılmazken, POL-DER gibi demokrasiyi savunan örgütlerin kapatılmasının, faşist saldırganların cesaretini artırdığı belirtilmiştir.

İKD Merkez Yönetim Kurulu, Başbakan Ecevit ve İçişleri Bakanı Özaydınlı'ya çektiği telgrafta, POL-DER'in kapatılmasını hukuk devleti anlayışına yapılan bir saldırı olarak nitelendirmiş ve «Ankara Valiliğinin almış olduğu kararla POL-DER'in kapatılması, Anayasa ve yasalarla güvence altına alınmış haklarını kullanmaktan başka hiçbir suçu olmayan POL-DER yönetici ve üyelerinin görevden uzaklaştırılmaları, hukuk devleti anlayışına yapılmış bir saldırıdır» demiştir.

POL-DER gibi demokrasiyi savunan örgütlerin kapatılmasının, faşist saldırganların cesaretini artırdığını belirten İKD Merkez Yönetim Kurulu, POL-DER'in Ankara Valiliğince kapatıldığı gün Öğretmen Fahrettin Yılmaz'ın öldürülmesinin ve kahvede oturan halk üzerine ateş açılmasının bunun en açık kanıtı olduğunu belirtmiştir.

POL-BIR'in

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

niyet mensuplarını bünyesinde toplayarak, polisin birlik, beraberlik ve vazife şuuruyla, Anayasa ve kanunlar çerçevesinde hizmet etmesini sağlamak üzere TEM-BİR kısa adıyla bir dernek kurulduğunu» bildirmiştir.

TUS-DER

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

ç[illegible] [illegible]larını ve özlük h[illegible]k bir statüye bağla[illegible] önünde atılmış bu ilk ad[illegible]ı görmemek, yadsımak olurdu» demiştir.

Hakkari YSE'de 200 kişilik işçi kadrosuna 2 bin 500 kişi başvurdu

HAKKARİ (THA)

Köye ulaşım programının ilk uygulama bölgesi olan Hakkari'de İl YSE Müdürlüğünde açık bulunan mevsimlik 200 işçi kadrosuna 2 bin 500 kişi başvurmuştur.

İl YSE Müdürü Burhan Yenigün, köye ulaşım programı dışında kalan köy içme suları ve alt yapı hizmetlerinde çalıştırılmak maksadıyla alınması gereken mevsimlik 200 işçi kadrosuna 2 bin 500 kişinin başvurması üzerine bir komisyon kurmak zorunda kaldıklarını bildirmiştir. Komisyon aracılığı ile 2 bin 500 kişiden 200'ünün işe alındığını belirten YSE Müdürü Burhan Yenigün, alınan mevsimlik işçilere 110 lira asgari ücret ödeneceğini ve üç ay çalıştırıldıktan sonra iş akitlerinin feshedileceğini söylemiştir.

Kahvede

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

AYDIN

★ Adnan Menderes Bulvarı üzerinde Hüsamettin Bakır, İbrahim Uygun ve İsa Feleksizoğlu adlı üç kişi, «ülkücü» komandoların saldırısına uğrayarak yaralanmışlardır. Saldırgan faşistler daha sonra bulvar üzerinde bulunan Türkiye Mimarlar ve Mühendisler Odaları Birliği Aydın Temsilciliği Lokalini de tahrip etmişlerdir.

ÇANAKKALE

★ Çanakkale Kordonboyu olayları sonrasında tutuklanarak Çanakkale Cezaevine konulan 43 ilerici-devrimci öğrenciden 16'sı başlattıkları «ölüm orucu»nun beşinci gününde baygınlık geçirerek hastaneye kaldırılmışlardır.

SARUHANLI

★ İGD Saruhanlı Şube Sekreteri Hüseyin Avcı, Saruhanlı'dan kendi köyü olan «Yılmaz»a motorsikletle dönerken beyaz bir Renault marka otomobilin çarpması sonucu ölmüştür. Süratli gidilemeyecek bir köy yolunda bir arabanın motorsiklete çarparak sürücüsünün ölümüne neden olması, bunun önceden planlanmış bir cinayet olduğu yolunda izlenimler uyandırmaktadır. «Yılmaz» köyünde pekçok faşistin olması da bu yoldaki iddiaların güç kazanmasına neden olmaktadır.

MALATYA

★ Malatya Sigara Fabrikasına önceki gece kimliği belirsiz kişilerce atılan patlayıcı madde hasara yol açmıştır.

KONYA

★ Konya'da Ali Aktürk'e ait bir kamyonun altına konulan patlayıcı madde, kamyonun geniş ölçüde hasar görmesine neden olmuştur.

Ersoy

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

runa yaraşır bir düzeye getirilmesi artık acil çözüm gerektiren önemdedir» demiştir.

Çalışma Bakanı Ersoy, kurulun oluşturulması düşüncesinin Anayasa ve İş Yasasındaki «işçi sağlığının korunması insan-hak ve özgürlüklerine saygılı ülkeler için ertelenemez bir görevdir» şeklindeki ilkelerden hareketlenerek oluşturulduğunu belirtmiştir. İşçi sağlığı sorununun 1930'lardan beri Türkiye'de önemli gelişmeler gösterdiğini de öne süren Bakan, son günlerdeki uygulamalardan sonuç alınmaya başladığını kaydetmiş, meslek odalarının ve üniversitelerin de konuyu işverenlere ve sendikalara yansıtmaya başladıklarının görüldüğünü söyleyerek, konunun ulusal çapta ele alınmasına kimsenin hayır diyemeyeceğini belirtmiştir. Bahir Ersoy, Çalışma Bakanlığının, bu konuda üzerine düşeni yerine getireceğini sözlerine eklemiştir.

TKP: POL-DER'i kapatma

(Baştarafı 1. Sayfada)

karşı gelişen yığın hareketinin değişik kesimlerinde yerlerini aldıkları kaydedilmiş, TKP Merkez Komitesi Plenumu Raporu'nda da belirtildiği gibi, polis örgütü içinde de emperyalizmin baskılarına, faşist tırmanmaya karşı çıkan güçlerin örgütlenmeye giriştikleri, POL-DER'in emekçi yığınların bazı eylemleri yanında daha kesin, daha tutarlı bir tutum alırken, kontr-gerillacı işkencecilere, gerici-faşist provokasyonlara karşı demokratik özgürlükleri savunduğunu kuşku götürmez bir şekilde vurguladığı kaydedilerek, şöyle devam edilmiştir:

Bu olumlu gelişmeden korkan işbirlikçi güçler, sermaye basını, gerici, faşist mihraklar, POL-DER'e, polis örgütü içindeki bu demokratik gelişmeye karşı yoğun bir saldırı ve provokasyon kampanyası açtılar. Tercüman, Son Havadis, Hergün, Aydınlık gibi Maocu - faşist karması gazeteler, anti-faşist güçler ve örgütler arasında yer alan POL-DER'i gözlerinde diken olarak görmeye başladılar.

Faşist tırmanışa son verilmesi için tüm ilerici demokratik güçlerin birliğini savunan bu polis örgütüne karşı en aşağılık yalanlarla saldırıya geçtiler. Türkeş'in faşist komandoları POL-DER merkezini sürekli ateş altında tuttular. Birkaç kez bombaladılar. Bu arada POL-DER'in Uşak, Niğde, Kocaeli şubeleri silahlı, bombalı saldırılara uğradı. İstanbul'da 27 POL-DER üyesi tutuklandı. Bu arada 20'den fazla POL-DER üyesi öldürüldü, 100'ü aşkın kişi yaralandı.

Bütün bunlar, Demirellerin, faşist Türkeşlerin, kontr-gerillacı, sıkıyönetimci, işkenceci katillerin maskelerini indiren, kimliklerini açığa vuran POL-DER'den ne denli korktuklarını gösteriyor.

Polis içindeki bu olumlu demokratik gelişme karşısında korkuya kapılanlar faşizme tırmanmada polisi istedikleri gibi ve tümü ile basamak olarak kullanamayacaklarını görmüşler ve POL-DER'e karşı veryansın etmişlerdir. Bir yandan kendi işledikleri kanlı cinayetlerin açığa çıkmasını ve diğer yandan polisteki demokratik gelişmeyi bastırmak için her türlü provokasyona başvuran iç gericilik bir de POL-BİR adında gerici faşist bir dernek kurdurdu. Amaçları, POL-DER'in karşısına POL-BİR'i sürmek ve hükümete bu derneği kapattırmaktı. Bu amaç, POL-DER'in son yıllarda gelişip güçlenmesi ile de belgeleniyor.

POL-DER örgütlülük bakımından ileri adımlar atarken gerici, faşist eğilimli POL-BİR birkaç işkenceciyi toplamaktan öteye gidemedi. Çünkü ana görevi, örgüt olarak ortaya çıkmak değil POL-DER'in kapatılmasında bir araç olmaktı. Demokratik haklara, özgürlüklere saygılıyız sözlerini ağızlarından hiç düşürmeyen hükümet yetkilileri, gerici-faşist güçlerin öne sürdüğü bu POL-BİR adlı yemin ucundaki zokayı yutmuş, provokasyona kapılmış ve POL-DER'i kapatmıştır. Ankara Valiliğinin aldığı kapatma kararı hükümet yetkililerinin ve özellikle İçişleri Bakanı Özaydınlı'nın aylardan beri sürdüregeldiği POL-DER'i kapatma sözlerinin bir yansımasıdır. Vali POL-DER'i Dernekler Yasasına aykırı eylem yürüttüğü için kapatmamıştır. Hükümet, İçişleri Bakanı istediği için almıştır bu kapatma kararını.

POL-DER'i kapatma kararı, zaten kısıtlı olan demokratik hak ve özgürlükleri baskı altında tutan, zincire vuran anti-demokratik uygulamalar zincirine yeni halkalar ekliyor. Aynı zamanda Cumhuriyet Halk Partili ağırlıklı hükümetin de ikircikli tutumunu sergiliyor. Hükümet, tırmanan faşizm karşısında gevşek davrandıkça gerici-faşist güçler daha da azacaktır. Kendi deyimleri ile «dengeyi sağlamak» amacı ile sağı gösterip sola vurmak demokrasi güçlerine zarar verir, hükümetin dayanaklarını da zayıflatır. Bir kez ve bir kez daha yineliyoruz. Hükümet bindiği dalı kesmemelidir. Kapatılması gereken POL-DER değil, Türkeş'in emrindeki faşist Ülkü Ocakları, Maocu, terörist ve provokasyon yuvalarıdır. Faşist Milliyetçi Hareket Partisi'dir. Cumhuriyet Halk Partisi sayılavlarından Muammer Aksoy'un da belirttiği gibi bunların kapatılması için elde yeterli derecede delil vardır. Demirel de Türkeş de meydanlara çıkarak «hükümeti yıkacağız» diye bağır bağır bağırıyorlar. Bunun için kanlı olaylar tertipliyorlar. Orduya kanca atmaya çalışıyorlar. Sıkıyönetim de ayak diriyorlar. Orduyu halka karşı gene vurucu bir güç olarak kullanmanın planlarını çiziyorlar. Tehlike böylesine somut iken faşist tırmanmaya karşı cephe alan örgütlere çullanmanın, bu örgütleri kapatmanın anlamı nedir? Böylesi bir tutum hangi demokrasi anlayışına ve mantığına sığar? Böylesi anti-demokratik bir kararı yargı organları geri döndürecektir. Ama iş buraya varmadan önce hükümet Ankara Valisinin kararını bozmalı, POL-DER üzerindeki kapatma yasağını kaldırmalı, baskılara son vermelidir. Bunu yalnız komünistler değil, tüm Türkiye işçi sınıfı, ilerici, demokratik güçler, halkımız istiyor. Halkımız nice devrimcinin, yurtseverin kanına girmiş, canına kıymış, nice ocaklar yıkmış, analar ağlatmış olan Adalet Partili ve Milliyetçi Hareket Partili, Ülkü Ocaklı katillerden, baş katil Demirel ve Gestapo, CIA ajanı faşist Türkeş'ten hesap sorulmasını, tüm cinayet yuvalarının kapatılmasını istiyor.

Sosyal

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

ları 2-3 milyon lira arasında değişmektedir.

ÜMRANİYE'DE UYDU KENT

Holding, 1972 yılında kuruluşundan hemen sonra 55 milyon lira ödeyerek Ümraniye'de bir arsa satın almıştır. Holding yetkilileri, arsanın bir uydu-kent kurulmak üzere alındığını belirtmişler, okulu, yolu, hastanesi, sportif alanları ve benzeri altyapı hizmetleri ile örnek bir sosyal konut sitesi kuracaklarını söylemişlerdir.

Holding ortakları uydukent için prefabrik yapı sistemini öngörmüş, Fransız ve İsrail yapı şirketleri ile bu konuda temasa geçildiğini bildirmişlerdir. Temaslar sonucu anlaşma sağlandığı da açıklanmış ama nedense Ümraniye'de yıllardır hiçbir faaliyette bulunulmamıştır.

UYDU KENT YERİNE İKİBİN GECEKONDU

Toplu konut holdingin daha sonra ısrarla beklettiği arsası üzerine 15-20 bin sosyal konutlu uydu-kent yerine ikibin gecekondulu Erciyes Mahallesi kurulmuş ve bu mahallede gecekondu ağalarının 300-350 liradan sattıkları arsalar kapanın elinde kalmıştır.

YİTİK

Turizm Sevk ve İdare Yüksek Okulundan aldığım kimlik kartını kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisi geçersizdir.

Osman Fethi ŞANLI
P: 735

Tekirdağ İli Hayrabolu Belediye Başkanlığından

1 — Belediyemizin aşağıda (a ve b) maddesinde gösterilen inşaat işleri 2490 sayılı kanunun 31.nci, (c) kısmında gösterilen yapım işi 41.nci maddesi uyarınca eksiltmeye konulmuştur.

İŞİN CİNSİ	KEŞİF BEDELİ	G. TEMİNATI	İHALE GÜN VE SAATİ
a) 50.nci yıl parkının duvar ve yollarının betonlanması	641.733.92 TL.	29.420.00 TL.	24.7.1978 P.tesi 15.00
b) Tretuvar betonlanması	768.215.94. TL.	34.499.00 TL.	24.7.1978 P.tesi 15.00
c) Trafik kulübesi yapımı	25.160.55 TL.	1.887.00 TL.	24.7.1978 P.tesi 15.00

2 — Eksiltme Belediye Encümenine ait odada yapılacaktır.

3 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin:

a) Hangi işe gireceklerse ona ait geçici teminatını,

b) 1978 yılına ait Ticaret odası belgesini,

c) Müracaat dilekçeleri birlikte verecekleri (Eksiltme şartnamesinde belirtilen ve usulüne göre hazırlanmış) Teknik personel bildirisini, Taahhüt beyannamesini, Bayındırlık Bakanlığından alacakları (c) gurubundan keşif bedeli kadar işin eksiltmesine girebilmelerini gösterir müteahhitlik karnesi, müteahhitlerin bankalardan alacakları kullanılmış ve kullanılmamış teminat mektubu kredisi ile serbest mevduatlarını gösterir örneğine göre banka mektubu, Sermaye kredi imkanlarını bildiren mali durum bildirisi ve hangi işe gireceklerse o işin keşif bedeli kadar iş yaptıklarını gösterir resmi bir daireden alacakları iş bitirme belgesi ile Belediyemiz Fen İşlerine müracaat ile alacakları yeterlik belgelerini teklif mektupları ile birlikte zarfa koymaları lâzımdır. C kısmında gösterilen inşaat işi buna tabi değildir.)

4 — İstekliler hangi işe gireceklerse teklif mektuplarını karşılarında yazılı İhale saatinden bir saat evveline kadar Belediye Başkanlığına vereceklerdir.

5 — Yeterlik belgesi alınması için son müracaat tarihi 20.7.1978 perşembe günü mesai saati sonuna kadardır.

6 — İhale şartnamesi diğer evrak Fen İşlerinde görülebilir.

Telgrafla müracaat ve postadaki vaki gecikmeler kabul edilmez. Keyfiyet ilân olunur.

(Basın 19024 — 711)

Nakliye Yaptırılacaktır

1 — Müessesemizdeki Sümerbank'ın muhtelif satış mağazalarına şartnamemize göre bir yıl müddetle mamül nakliye işi kapalı teklif almak sureti ile ihale edilecektir.

2 — Bu işe ait muvakkat teminat 50.000.— liradır.

3 — Kapalı teklif mektuplarının 10.7.1978 günü saat 16.00 ya kadar müessesemiz Muhaberat servisine verilmiş olması şarttır. Postada vaki gecikmeler ve teminatsız teklifler nazarı itibare alınmaz.

4 — Nakliye işine ait şartname mesai saatleri içinde Müessese Ticaret servisinden temin edilebilir.

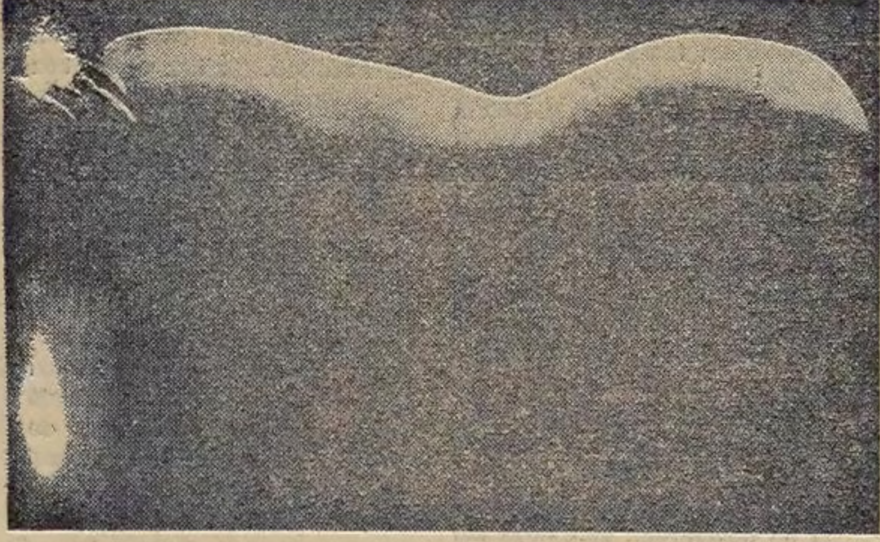
5 — Müessesemiz 2490 sayılı kanuna tabi olmayıp ihaleyi yapıp yapmamakta veya işi dilediğine vermekte serbesttir.

SÜMERBANK KAHRAMAN MARAŞ PAMUKLU SANAYİİ MÜESSESESİ

(Basın: 19189 — 719)

SAHİBİ POLİTİKA Basım Yayın A.Ş. adına KEMAL TÜRKLER | Genel Yayın Müdürü: AYDIN ENGİN, Müessese Müdürü: HALUK YETİŞ | Yazı İşleri Müdürü: AYDIN ŞENESEN, Teknik Yönetmen: YAVUZ KÖSEMEN, Ankara Temsilciliği: İSTA (SÜLEYMAN COŞKUN) | DİZGİ: Politika Basım Yayın A.Ş. Tipo Tesisleri, BASKI: Asya Gazetecilik ve Neşriyat Ltd.Şti.Matbaası, ANKARA BASKISI: Yenigün Gazetesi Matbaası | Abone koşulları: Yurt içi Yıllık 750 TL - 6 aylık 400 TL - 3 aylık 200 TL, Yurt dışı Yıllık 900 TL - 6 aylık 500 TL - 3 aylık 250 TL, Avrupa uçak farkı olarak her sayı için 6.50 TL ek ücret alınır | İLAN TARİFESİ: Bütün Türkiye ve Avrupa sütun santimi 200 TL, İstanbul Baskısı 100 TL Yayın İlanları 50 TL

Politika'da sanat * edebiyat

15. Antalya Şenliği bugün bitiyor

Şenliğin sloganı: BARIŞ

1 Temuzdan beri tüm Antalya'nın yaşadığı XV. Antalya Sanat Şenliği bugün sona eriyor. Bir hafta boyunca yüzlerce gösterinin yapıldığı şenlik gerçekten de Antalya halkının da katıldığı ve paylaştığı bir olay oldu.

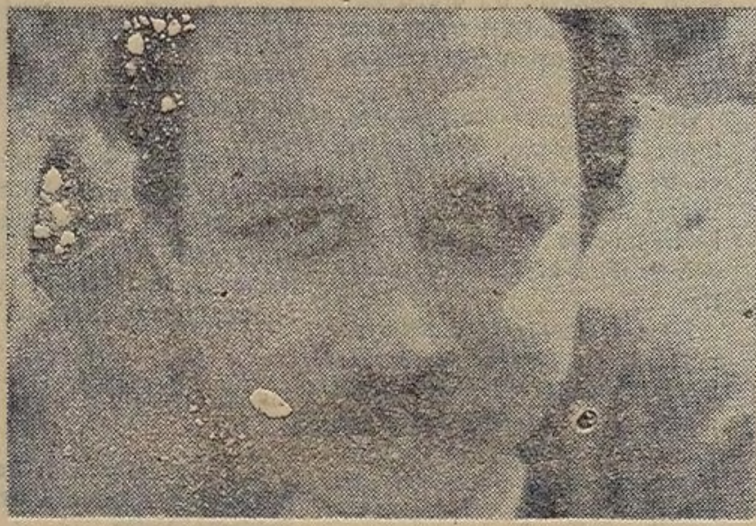
Bugün saat 10.00'da Antalya Sanat Şenliğinin değerlendirmesini içeren bir açık oturum yapılacak. Açık oturumda şenliğin aksayan ya da başarılı yanları tartışılacak. Saat 15.00 de ise son dört yılın Antalya Şenliği Film Yarışmaları birincilerinden oluşan bir toplu film gösterisi sunulacak. Kapanış şöleni ise 20.00'de Antalya Stadyumunda yapılacak. Film ödüllerinin de dağıtılacağı şöleni televizyon naklen yayınlayacak.

15. yılını dolduran Antalya Sanat Şenliği bu yıl geçen yıla göre çok daha olgun ve ileri nitelikli oldu. Şenliğin uluslararası özelliği plastik sanatlar sempozyumu ve uluslararası film yarışmalarıyla birlikte daha da gelişti. Ancak bu gelişmenin beraberinde birçok aksaklığı, organizasyon eksikliğini getirmesi, gerek yetkililer gerekse konuklar tarafından birçok kere belirtildi.

ŞENLİĞİN ÖZETİ...

Şenlik gerek kapalı salonlarda gerekse açık havada düzenlenen gösterilerle çok yoğun geçti. Günde ortalama 10 gösterinin sunulduğu şenliğe pek çok yabancı konuk da katıldı. Katılan konuklar arasında Fransız **Ecran** Dergisi yazarı **Marcel Martin**, Unita Gazetesi sinema yazarı **Umberto Rossi**, Yunanistanlı şarkıcı **Maria Dimitriadis**, Filistin sinema kuru-

(Devamı 7. Sayfa'da)

Altan Yalçın için özel bir gösteri yapıldı

Yakın zamanda ölen yazar ve kısa film yapımcısı Altan Yalçın için özel bir gösteri yapıldı. Altan Yalçın'ın İstanbul Film Merkezi için yaptığı **«Haliçte Yaşayanla Yaşayacak Olan»** adlı filmin gösterisinden sonra sanatçının yakın dostları birer konuşma yaptılar. Bu arada Altan Yalçın'ın fotoğraflarından oluşan bir fotoğraf sergisi açıldı. Sergide sanatçının 1970 - 1978 yılları arasında çektiği fotoğraflardan yirmisi sergilendi. Fotoğraflar Haliç, emekçiler, çocuklarla ilgili çeşitli görüntüleri içeriyordu.

Bir başyapıt: YÜKSELİŞ

Bu yıl Antalya Şenliği'nde bir başyapıt izledik. Larissa Şepitko'nun yönettiği **«Yükseliş»** gerçekten de izleyicileri büyük ölçüde etkiledi. Film, seyirciden büyük alkış topladı. 1942 kışında Nazilerin işgali altındaki Sovyet topraklarında iki Sovyet askerinin ve işgal altındaki halkın konumunu ele alan film, her yönden alkışlanmaya değerdi. 100 dakikalık siyah-beyaz filmde Boris, Plotnikov, Vladimir, Gostukhin ve Sergey Yakovlev rol alıyorlardı.

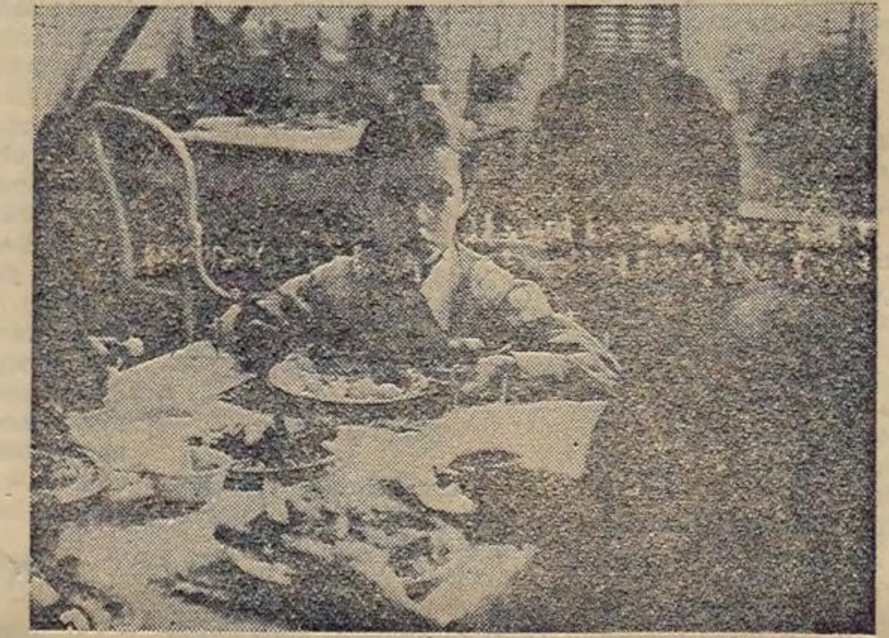

YÜKSELİŞ

Filistinli sinemacı Mustafa Ebu Ali ve Fransız yönetmen Jean Chamoun'un ortaklaşa yaptıkları 75 dakikalık **«Tall All Zaatar»** da **«Yükseliş»**in yanıbaşında yeralan önemli belgeseldi. Film Lübnan'daki El Zaatar Kampına yapılan korkunç saldırıyı anlatıyordu.

Şenlik'te gösterilen yabancı filmler arasında 1977 San Remo Şenliğinde büyük ödülü alan Polonya filmi **«Zofia»** da vardı. Yönetmenliğini Ryszard Czekala'nın yaptığı filmin uzunluğu 95 dakikaydı.

Macaristan, yarışmaya **«Budapeşte Masalları»** adlı filmle katıldı. Estvan Szabo'nun yönettiği film, ilgi çekici yapıtlar arasında yerini alıyordu.

GERÇEĞİN SAATİ

GELEN / GİDEN

Ali TAYGUN

SANATIN ÖZÜ/YAPITIN İÇERİĞİ

— 3 —

Bir sanat yapıtının değerini belirleyen onun ideolojik içeriğidir.»

Bu doğru saptama eğer tümüyle **doğru anlaşılmazsa** ilerici sanat alanında bugün içinde bulunduğumuz keşmekeş ile karşı karşıya kalınır.

Sanat yapıtının ideolojik içeriği ne demektir?

Aslında sanata pek önem vermeyen, daha doğrusu sanatı hiç önemsemeyen, onu gereksiz bulan bir anlayış vardır ülkemizde. Bu anlayışa göre sosyalizm, dağların tepesinde gezip göklerdeki Ulu Devrimci Ruha kavuşmanın yoludur. Saf ve **ideal** devrimi arayan, ondan uzak herşeye burun kıvıran bu anlayışa **«sol» sektarizm** diyoruz. Bu anlayışta olanlar, sanatçı bile olsalar -gözleri hayata bakmadığı, akılları kitaplarında kaldığı için- sanatı küçümsemeyi devrimciliklerin baş koşulu sayarlar.

İşte bu kafa yapısına göre, bir sanat yapıtının ideolojik içeriği demek, o yapıtta izleyiciye **şık** bir biçimde ve sık sık sunulan ve genel doğruları ifade eden **sözler** demektir.

İdeolojinin **«bir dizi söz»** olduğu yanılgısı, sanatın, **«özü değişmez -düpedüz bir tabancadan farksız- bir silah»** olduğu saplantısıyla aynı şeydir aslında. Bunu açıklamaya çalışalım...

Sanat Emeği'nin ilk sayısında Orhan Taylan arkadaşımız, yıllardır herkesin kanıksamış olduğu, dönüp bakmadığı bazı heykelleri ilk kez görüyormuş gibi inceledi; bunların düpedüz faşist bir sanat anlayışını yansıttıklarını açıkladı. Hepimiz şaşırdık. Bir de düşündük ki, doğru. Öyleler. İçeriklerini kavrattı bize Orhan o heykellerin. (Resim 1)

Şimdi biz, bu heykelleri alsak; Afyon'dakinin, atmaca gibi pençelerini açmış adamına bir mavi tulum; yerde yatanına da... işte, bir silindir şapka, puro, vb... giydirsek... (Resim 2)

...Bu heykelleri **«devrimcileştirmiş»** mi oluruz, yoksa, zaten çirkin bir şeyi daha da saçmalaştırmış, kepazelik mi yapmış oluruz? Temeldeki sorun bundan ibarettir. Keşmekeşi de bu soruya verilecek yanlış cevap yaratır.

«İşte devrimci sanat budur,» diyen **«sol»** sekter görüş tatlı su aydınlarında karşıtını hemen üretecektir çünkü. **«Gördünüz mü? San'atın safiyeti elden gidiyor! Politika san'atı öldürdü!»** yaverileriyle bu baylar, sanatın ideolojik içeriksiz -nesıl olacaksa bu- olanının makbul sayılması gerektiğini savunacaklardır.

Sanat yapıtının ideolojik içeriği demek hiçbir zaman o yapıtın şurasına burasına serpiştirilmiş bazı deyişlerin, sözlerin (hani devrimci tiyatrolarda seyirci buralarda alkış tutar ya) sayıca bolluğu demek değildir. Ya da görsel sanatlarda -eski Mısır hiyerogliflerinde olduğu gibi- tek bir anlam ifade eden sembollerin kullanılması hiç değildir.

Sanat yapıtının içeriğinde **mesajını**, mesajından da sembolik ifadeyi anlamak bu meseleyi hiç anlamamaktır.

Geçen yazımızda sanatın, bilimin bir üst düzeyde olumsuzlanması olduğundan söz etmiştik. Sanat,somut gerçeği anlatır. Bilim, soyutlamadır, geneldir. Bilimsiz sanat olmaz. Ama sanat bilim değildir: Bilgi ile donanmış bir bakış açısından somut gerçeğin yeniden sunulmasıdır. Eğer yapıt ile iletilmek istenen bilimsel bilgi ise, bunu sanatla sıklaştırmak, sanatın ideolojik içeriği konusunun dışında kalır. Mesajı bir mektup, sanatı da onun zarfı olarak göremeyiz.

«Bir sanat yapıtının değerini belirleyen ideolojik içeriği»nden, onu üreten sanatçının hayata, hayatın somut gerçeğine bakış açısı, hayatı bilimsel olarak kavrayıp kavrayamadığı, bunu doğru olarak aktarıp aktaramadığı; yani kitlelerin dünya hakkındaki tek, özel kavramlarını daha derinliğine değiştirip değiştiremediği anlaşılmalıdır. Yapıt, çok yanlı olan **hakikati «yalnız yorumlamakla kalmayıp, onu dönüştürmekte»** bir güç kaynağı mıdır? Soru budur.

Bir sanatçının -hele günümüz koşullarında- bunu başarması oldukça zordur. Ama bunu deniyor mu? Ve hangi yöntemi kullanıyor? İşte, sanat yapıtının ideolojik içeriğini belirleyen çok önemli bir ölçüt: Yöntem. Yöntem tek başına hiçbir şey değildir. Ama bilimsel yöntem uygulanmadan doğru sanatsal üretim de gerçekleşemez. Bir sonraki ve bu dizinin son yazısında da yöntem/uslûp sorunsalı üzerinde duracağız.

RESİM I

RESİM II

5. Uluslararası Nasreddin Hoca karikatür yarışmasının sonuçları bugün açıklanıyor

5 yıldan bu yana Akşehir'de yapılmakta olan Uluslararası Nasreddin Hoca Karikatür Yarışmasının sonuçları bugün açıklanacaktır. Bir büyük ödül, beş de başarı ödülünün yer aldığı yarışmada, ayrıca Kültür Bakanlığı, Basın Yayın Genel Müdürlüğü, DGSA, Türkiye Gazeteciler Sendikası, Karikatürcüler Derneği, Gazeteciler Cemiyeti, THA, Politika Gazetesi, Cumhuriyet Gazetesi, Milliyet Sanat Dergisi, Çivi Mizah Dergisi, Gırgır, Mikrop, Ankara Sanat Sevenler Derneği, Türk Tabipler Birliği, TMMOB, Kimya Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, İlerici Kadınlar Derneği, KÖY-KOOP, Boğaziçi Üniversitesi Karikatür Kulübü, Sine-Sen, Lastik-İş Sendikası, Akşehir Belediyesi de özel ödüller koymuşlardır. DİSK ise bu yıl özel ödül koymamıştır.

SONUÇLAR AÇIKLANIRKEN

Oğuz MAKAL

«Saygıdeğer bir uğraş güldürmek. Bunu dert edinenler, güldürü yazarları, oyuncuları, karikatür çizerler baş tacı edilecek kişiler toplumda. En aydınlık bir görev yapmaktalar.» Geçtiğimiz yıl yitirdiğimiz bilim adamı ve yazar Seha L. Meray bir yazısında gülmece sanatçıları için böyle diyor. «Aydınlık bir görevi» yerine getirdiği inancındaki birçok ulusun ve yurdumuzun çizerleri, yazarları önümüzdeki günlerde bir şenlikte biraraya gelecekler.

7-11 Temmuz tarihleri arasında Uluslararası Nasreddin Hoca Şenliği 5. kez gerçekleşiyor.

Halk gülmecesinin büyük, ölümsüz ustası Nasreddin Hoca'nın yaşayan anısına 1973'den bu yana düzenlenmekte olan bu şenlik günümüzde önemli ve büyük bir boyut kazanmıştır. Bu başarıda, gülmecenin, yani gülen düşüncenin ve onun evrensel dili olan karikatürün, karikatüre bağlı olarak önce ulusal, ardından uluslararası olan karikatür yarışma-sergisinin bu şenlikte yer almasının yadsınmaz payı olmuştur. Karikatürün barışçıl ve hoşgörülü bir dünyanın kurulması yolunda, gülmeyen kara düşünceye karşı etken bir silah olduğu düşüncesinde birleşen Karikatürcüler Derneği ve Akşehir Nasreddin Hoca Derneği, bir yandan dünya halk gülmecesi içinde çok önemli bir özellik taşıyan «Nasreddin Hoca»yı yeniden tanıtır ve anımsatırken, diğer yandan ilerici, gerçekçi bir geleneğe sahip Türk karikatürünü diğer uluslara tanıtmışlardır.

Nasreddin Hoca Şenliği'nin uluslararası boyutlara ulaşmasıyla, her ülkeden ünlü, ünsüz birçok çizer yapıtlarını yollamış, değerlendirmeye, eleştiriye, sergilenmeye açmıştır. Kuşkusuz bu çizerler yalnız yapıtlarını göndermekle kalmamış, şenliğe katılmışlar. Türk çizerleriyle, insanıyla tanışmışlar, halklarının selamlarını iletmişler, birbirleriyle dostça kucaklaşmışlardır.

Her ülkenin «ciddiliği alaya alan, ama alayı ciddi tutan» çizerleri ilk kez birbirleriyle 1974 yılında biraraya geldiler. 20 ülkeden 250 çizerin katıldığı yarışmada birinciliği «ben ve benim gibiler düşüncelerimizi yaymak için karikatür yaparız» diyen Vasquez de Sola kazanmıştır. Faşist Franko İspanya'sından sürgün edilen Vasquez de Sola yapıtına «yurdum» adını vermişti. Acımasız, buruk, savaşımcı bir içerikle faşist, kara İspanya düzenini anlatmaktaydı.

1975'de Fransa'nın ünlü çizeri Tim, büyük ödülü kazandı. Yarışmanın ikinci yaşına girdiği o günlerden hemen sonra ülkemizin ilk karikatür müzesi İstanbul'da açıldı. Yarışmaya katılan yapıtlar bu müzede sergilendi.

1976 yılında 22 ülkeden 316 karikatürcünün katıldığı yarışmada büyük ödülü Brenner György (Macaristan), 1977'de Yugoslav çizer Vladimir Borojevic kazanır. Dünyanın en büyük gülmece ustası saydıkları Nasreddin Hoca onuruna düzenlenen ve içeriğinin, değerlendirmesinin sağlamlığı kanıtlanan, bir kişiliğinin olduğu saptanan bu yarışmada çizerler değil ödül almak, katılmaktan bile kıvançlıdır artık.

Bu yıl Uluslararası Karikatür Yarışmasına Sovyetler Birliği, Bulgaristan, Macaristan, İran, Yugoslavya, Romanya, Polonya, İsviçre, İtalya, Demokratik Almanya, Federal Almanya, Çekoslavakya, Danimarka ve Türkiye'den 323 sanatçı katıldı. Ödülleri saptamak için Bulgar karikatürcüsü Panayot Gelev, Urzica Dergisi yayımlayıcılarından Manole Auneanu, DGSA Başkanı Sadun Ersin, Basın Yayın Genel Müdürlüğünden Poyraz Savcı, TRT'den Yavuz Sezer, Akşehir'den İsmet Şenoğlu, Necdet Ayhan, Türk karikatürcülerinden Tonguç Yaşar, Ali Ulvi Ersoy, Tan Oral ve Ferruh Doğan İstanbul'da biraraya geldiler.

Yalnız bir yarışmanın değil, ulusların sanatçılarının birbirleriyle yakınlaşmasının bir simgesi olan ödüller ve 22 kuruluşun koyduğu özel ödüller 8 Temmuz günü yani bugün Akşehir'de yapılacak törende sanatçılara verilecek.

Dünyanın değişmesinden yana olan, insanın gerçek mutluluğunu sömürüsüz, savaşsız bir dünyada gören sanatçılar, geçen yılın büyük ödülünü kazanan Boroyeviç'in deyimiyle «evrensel bir dille söyledikleri türküyü» yurdumuzda bir kez daha söyleyecekler. 7 ve 11 Temmuz günlerinde Akşehir'de. Bir hafta boyunca...